

JEDNA

zpravodajsko-publicistický magazín Prahy 1

červen 2024

-
- Patří fotovoltaika do historického centra?
 - Rozhovor se senátorkou Miroslavou Němcovou
 - Připravuje se interaktivní mapa občanské vybavenosti
 - Příběh poštáka Františka Hrdiny

ČERVENCOVÁ

PLAVBA SENIORŮ

datum 17. 7. 2024
od 10:00 do 12:00
 loď **Bohemia Rhapsody**

Vstupenky zdarma pro seniory z Prahy 1 budou k dispozici **od 1. 7. 2024** v informačním centru Vodičkova 18, Praha 1

SRAZ JE V 9:30 HODIN NA NÁPLAVCE U ČECHOVA MOSTU, PŘÍSTAVIŠTĚ 2

@prahajedna @prahajedna @prahajedna www.praha1.cz

BEZBARIÉROVÝ VÝLET

Prohlídka archeologické expozice v muzeu v Roztokách u Prahy

Kdy a odkud odjždíme?

21. srpna 9:00 hod.
 Ministerstvo obchodu / Řásnovka

Na co se těšit?

Prohlídka expozice, která Vás vtáhne do období pravěku. Uvidíte původní typy obydlí v měřítku 1:1 přes archeologické nálezy až po rekonstrukce pohřebních celků. Vše je doplněno o počítačové perspektivy a holografické projekce.

V 12:45 hod. Vás bude čekat oběd v **Únětickém pivovaru**.

Výlet je pro občany Prahy 1 na invalidním vozíku (4) nebo hůře pohyblivě (15). Registrace osobně na podatelně ÚMČ Praha 1. Pouze pro osoby s trvalým pobytem na Praze 1. Další informace poskytnete **Tereza Nosková, tel. 607 048 183**

www.archevita.cz Více info:

VÝLET SE KONÁ POD ZÁŠTITOU IVANY ANTALOVÉ, RADNÍ PRAHY 1

ČERVNOVÉ PLAVÁNÍ S MČ PRAHA 1

V SOBOTU 8. ČERVNA 2024 VÁS ZVEME NA TRADIČNÍ PLAVÁNÍ "O POHÁR MČ PRAHA 1" V BAZÉNU TYRŠOVA DOMU.

8. 6. 2024
od 14:00 do 18:00
 Tyršův dům
 (vchod z ulice Všehrdova)

Čas příchodu je možný kdykoliv od 14 do 18 hodin. Registrace do příslušné věkové kategorie se provádí přímo na místě na recepci bazénu. Po odplavání soutěžního úseku je možné setrvat v nesoutěžní části bazénu. **Tratě jsou vypsány pro všechny věkové kategorie. Účast zdarma.** Blíže informace na e-mailu: dorian.gaar@praha1.cz

@prahajedna @prahajedna @prahajedna www.praha1.cz

ČERVNOVÝ TURNAJ V NOHEJBALU TROJIC

TRADIČNÍ NOHEJBALOVÝ TURNAJ O POHÁR MČ PRAHA 1

15. 6. 2024
OD 9:00
 hřiště Na Františku

Start v turnaji je **bezplatný**.
 Nutná je předchozí registrace týmu na e-mailu dorian.gaar@praha1.cz nebo na tel.: 603 438 053.

@prahajedna @prahajedna @prahajedna www.praha1.cz

Terezie Radoměřská

Slovo starostky

Vážený a milí sousedé a sousedky, po našich ulicích se nedbale pohybují mladé dámy ve slušivých šatech a mladí mužové v oblecích s uvolněnou kravatou pod rozepnutým knoflíčkem u límce, neklamně to znamená, že se odvíjejí maturity, čili se přiblížil konec školního roku. Kdo z nás by s nostalgií nezavzpomínal na vlastní školní léta, kdy nebe bylo modřejší, květiny voněly omamněji, celý svět byl před námi a moře po kolena. Trošku nevidění a hlavně neslyšení jsou v ulicích ti, kdo svou školní kariéru teprve nastupují. Do našich základních škol se přihlásila spousta dětí od nás z Prahy 1, ale také množství přespolních. Snad je to tím, že naše základní školy jsou skutečně kvalitní a vyhledávané. Ať už jakkoli, znova se potočím ten bohudíky nekonečný kruh, kdy velcí odcházejí do světa a malí špuntí se s nadšenou zvědavostí vrhají do písme-nek. Dívejme se s trpělivostí, již přináší jen zkušenost, na bujarou omladinu a nemějme jim za zlé i trochu toho veselí. Však si i my ostatní můžeme najít to, co nás potěší a přinese radost.

Snad největším kulturním počinem v naší městské části je nádherná, právě zahájená výstava ve Valdštejnské jízdárně Od Michelangela po Callota: Umění grafiky manýrismu. Velkou kolekci grafických listů, jak ji představuje Národní galerie, byste si určitě neměli nechat ujít. Stejně tak open air koncert České filharmonie na Hradčanském náměstí, kde si na konci měsíce užijeme hudbu Dvořákovu, Smetanovu či Fibichovu, by neměl chybět ve vašem kalendáři kulturních akcí.

Pokud hovoříte spíše komornějším událostem, rozhodně by vaší pozornosti neměla ujít výstava Milana Jiříka v naší Galerii 1. Působivé umělecké vyjádření v různých materiálech od písku po plast jistě probudí vaši fantazii. Vás, kdo máte rádi vůni dále, jistě zláká cestovatelský večer ve Středisku volného času Jednička, Španělsko – Camino de Santiago. V poutavém vyprávění si spoluprožijeme poutní svatojakubskou cestu do Compostely. A vy, kdo raději sami cestujete, než abyste o tom jen poslouchali, možná vyrazíte na seniorský výlet k Černému jezeru na Šumavě. Myslím, že i v červnu bude naše městská část plná lákavých a zajímavých akcí.

Milí sousedé a sousedky, léto v Praze nastává, když neleníme přejít ulici, abychom šli po zastíněném chodníku, to každý Pražan ví. Přeji vám, abyste si kouzelný, teplý červen užili v laskavém stínu krásných paláců, ve vlídném pohlázení chladivého vánku od Vltavy, s ozvěnou hvizdu rorýsů v hloubi dvorků a dvorů a s vůní rozkvetlých lip, kterou si přinášíte domů ve vlasech. Časné léto umí být u nás doma překrásné.

Vaše starostka

JEDNA Periodikum městské části Praha 1
Odpovědná redaktorka: Michaela Šulcová **Redakce:** Milan Hulínský, Miloslav Frýdl, Jan Petříš, Petra Pekařová, Michaela Bittner Hochmanová, Jaroslav Tatek **Foto na titulní straně:** Jaroslav Tatek **Grafický design, sazba a ilustrace:** Grafika Vodička & Dezortová **Pismo:** Rhymes, Trivia Sans **Tisk:** MAFRAPRINT, Turyna Petr, 734 517 178 **Distribuce:** Česká pošta **Vydavatel:** MČ Praha 1 **Náklad:** 19 000 ks **Toto periodikum je informačním prostředkem městské části Praha 1, registrovaným u Ministerstva kultury pod značkou E 15430.** Chybělo vám tu něco? Máte tip na zajímavý článek? Napište nám na e-mail redakce@praha1.cz. Těšíme se na vaše podněty!

OBSAH

4 **AKTUALITY**

6 **FOTOSTRANA**

8 **VÝSTAVBA TRAMVAJOVÉ TRATI**

9 **FOTOVOLTAIKA V HISTORICKÉM CENTRU**

10 **ROZHOVOR SE SENÁTKOU MIROSLAVOU NĚMCOVOU**

12 **POMÁHÁME SI**

13 **DŮM V HYBERNSKÉ 2**

14 **ŠKOLSTVÍ**

15 **CENY PRAHY 1: MUDr. JAROSLAV ELIÁŠ**

16 **ROZHOVOR S KARLEM GRABEINEM PROCHÁZKOU**

17 **BEZPEČNOST**

18 **FOTOSTRANA PODPORUJEME NAŠE ŽIVNOSTNÍKY**

19 **NAŠI ŽIVNOSTNÍCI**

20 **MÍSTNÍ PARLAMENT**

22 **GALERIE LA FEMME**

23 **PRAHA 1 MLADÝCH**

24 **NAŠE SPOLKY**

25 **PŘÍBĚHY NAŠICH SOUSEDŮ**

26 **INFORMACE ZE ŽIDOVSKÉHO MUZEA V PRAZE**

27 **SOJKA OBEČNÁ**

28 **HISTORIE PRAHY 1: PŘÍBĚH POŠTÁKA FRANTIŠKA HRDINY**

30 **ROZHOVOR S AUTOREM NAŠÍ KŘÍŽOVKY JIRKOU KŘÍŽOVKOU ZVOLÁNKEM**

32 **NOVÉ ČESKÉ KNIHY**

33 **PŘEDSTAVUJEME**

34 **PROJEKTY PRO SENIORY**

36 **INFOSERVIS**

38 **KŘÍŽOVKA**

39 **VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ**

Praha 1 podpoří nový babybox v Podolí

Městská část Praha 1 se rozhodla finančně přispět na provoz nově zřízeného babyboxu v Praze, který byl otevřen v březnu v Ústavu pro péči o matku a dítě v pražském Podolí.

„Jsem velmi rád, že můžeme přispět k provozu nového babyboxu. Tento projekt zachraňuje životy, v Česku už dvě stě třicet šest. Rozhodl jsem se také zahájit jednání s panem Hessem (zakladatelem projektu babybox, pozn. red.), aby i Praha 1 měla svůj babybox,“ uvedl Michal Müller, radní pro zdravotnictví.

Zřízení tohoto babyboxu iniciovala organizace BABYBOX, která dlouhodobě pracuje na podpoře a ochraně opuštěných novorozenců. Rada městské části Praha 1 rozhodla o poskytnutí finančního daru ve výši 50 000 korun na podporu tohoto projektu. Uvedený krok je součástí snahy městské části podporovat projekty zaměřené na ochranu nejzranitelnějších skupin obyvatel. ■

Ludvík Hess (uprostřed), starostka Terezie Radoměřská a radní Michal Müller

Foto: Marek Bouda

Vlastimil Harapes (27. 4. 1946 – 15. 5. 2024)

Minulý měsíc byl poznamenán ztrátou velké umělecké osobnosti a našeho rezidenta. Opustil nás Vlastimil Harapes, český tanečník, choreograf, taneční pedagog, dlouholetý člen a sólista baletu Národního divadla v Praze, režisér, herec a umělecký ředitel Mezinárodní konzervatoře Praha. Dlouhá léta působil

v Národním divadle, Laterně Magice a na Taneční konzervatoři. Koncem osmdesátých let byl jednou z nejvýraznějších postav československé kultury. Málokdo ví, že v oblíbenosti kdysi v anketě Televizní rolnička předběhl i božského Karla Gotta. Psal se rok 1985 a šarmantní Vlastimil Harapes soutěž vyhrál.

Jako herec se objevil ve Vláčilově filmu Markéta Lazarová a v mnohých dalších. Jeho mužský šarm a výjimečně krásná tvář okouzly mnohé dámy napříč generacemi. Celý život žil na Malé Straně, na které jste ho mohli do posledních chvil potkávat. Pravidelně a aktivně se zúčastňoval sousedského a spolkového života. ■

ČEST JEHO PAMÁTKE!

Nová kavárna v Galerii 1 ve Štěpánské ulici

S radostí oznamujeme, že v Galerii 1 ve Štěpánské ulici 47 byla slavnostně otevřena kavárna. Vznikl tak nový skvost naší městské kavárenské scény. Útulná kavárna nabízí vynikající kávu a lahodné zákusky v prostředí plném umělecké atmosféry. Otevřeno má ve všední dny od 10:00 do 18:00 hodin. Kavárnu provozuje sociální podnik Bílá Vrána,

jehož smyslem je poskytovat stabilní zaměstnání lidem s postižením. Projekt nejen otvírá nový kulturní a společenský prostor, ale zároveň podporuje inkluzivní zaměstnávání a vytváření příležitostí pro všechny. Těšíme se na vaši návštěvu a v příštím čísle našeho časopisu se dozvíte více o Bílé Vráně a o tom, jak můžete podpořit tuto důležitou iniciativu. ■

Praha 1 podpořila paliativní péči i ambulantní ordinace

Zastupitelé městské části Praha 1 schválili přidělení finančních prostředků (celkem 400 000 korun) v rámci dotačního programu MČ Praha 1 s názvem Oblast zdravotnictví pro rok 2024.

Praha 1 tak letos podpoří všechny tři subjekty, které zde poskytují terénní a lůžkovou paliativní péči.

O finanční pomoc požádaly prostřednictvím čtyř projektů na hospicovou nebo domácí péči. Jde o společnosti TŘI, z. ú., Cesta domů, z. ú. a NMSKB (poslední jmenovaná zažádala o podporu na dva projekty). Praha 1 schválila všechny čtyři projekty a každému přidělila 100 000 korun.

V minulém roce využilo nabídku odborné pomoci na konci života u zmíněných společností na Praze 1 dvacet pět místních občanů a občanek.

„Podpora paliativní péče je pro nás velmi důležitá. Chceme zajistit, aby lidé

na konci života měli důstojné podmínky a přístup k potřebné odborné péči. Financování těchto projektů je krokem k tomu, abychom tuto péči udrželi a dále rozvíjeli,“ uvedl radní pro zdravotnictví Michal Müller.

V oblasti zdravotnictví Praha 1 podpořila také jedenáct ambulantních lékařů a lékařek této městské části, kteří obdrželi podporu na vybavení svých ordinací. V tomto programu získali celkem 530 000 korun.

Celkově tak Praha 1 letos v programu Zdravotnictví udělila podporu ve výši 930 000 korun.

„Podpora vybavení ordinací ambulantních lékařů a lékařek slouží přímo obyvatelstvu Prahy 1. Lékaři i pacienti mají díky tomu lepší prostředí a k dispozici i modernější přístroje,“ doplnil předseda Komise pro zdravotnictví Antonín Berdych. ■

Oslava Mezinárodního dne sester v Nemocnici Na Františku

V neděli 12. května oslavili v Nemocnici Na Františku Mezinárodní den sester, který je věnován vzpomínce na Florence Nightingale, zakladatelku moderního ošetrovatelství. Tento významný den byl příležitostí k vyjádření vděčnosti za péči, kterou zdravotní sestry každodenně neúnavně poskytují našim pacientům a pacientkám.

Jako výraz vděku dostaly sestřičky krásné růže. Symbolický dar v podobě květiny byl poděkováním za jejich empatii, obětavost, profesionalitu a neúnavnou péči. Růže byly předány osobně a s upřímným poděkováním z rukou Davida Erharta, ředitele nemocnice, Rudolfa Špačka, náměstka pro léčebně preventivní péči, a Petry Štorkové, náměstkyně pro ošetrovatelskou péči.

Mezinárodní den sester připomíná význam a hodnotu práce zdravotních sester po celém světě. Je to den, kdy si uvědomujeme, jak důležitá je jejich role ve zdravotnictví a jak moc jejich práce ovlivňuje životy nemocných i jejich rodin. Zdravotní sestry jsou páteří našeho zdra-

Foto: Archiv NNF

Krásné růže rozdával také ředitel nemocnice David Erhart

votního systému, jejich práce je často náročná a vyžaduje nejen odborné znalosti, ale i lidskost a empatii.

Děkujeme vám, milé sestřičky, za to, co pro nás všechny děláte. Přejeme vám, aby vaše práce byla náležitě oceněna a přinášela vám radost a uspokojení. ■

Srpnový výlet pro lidi s tělesným omezením

Máme pro vás skvělou zprávu! Naše Středisko sociálních služeb Prahy 1 připravilo na 21. srpna 2024 bezbariérový výlet autobusem, který je určený pro lidi s tělesným omezením. Akce vznikla díky skvělému nápadu ředitelky Střediska sociálních služeb Heleny Čelišové a její asistentky Terezy Noskové. Je to jedinečná příležitost strávit příjemný den mimo běžné prostředí, poznat nové lidi a užít si aktivní účast na společenské akci.

Výlet nejenže podporuje společenskou integraci a nezávislost, ale také zlepšuje celkovou kvalitu života. Na 10:00 je zajištěna rezervace v muzeu

v Roztokách u Prahy v prostorách zámečku. Multimediální archeologická expozice vtáhne návštěvníky a návštěvnice do období pravěku (více na odkazu archevita.cz). Na 12:45 je zajištěn oběd v Unětickém pivovaru.

Počet míst v autobuse je omezený na čtyři osoby na vozíku a patnáct osob s jiným omezením (chodítko, hole apod.), takže doporučujeme přihlásit se co nejdříve. Záštitu nad akcí převzala Ivana Antalová, radní Prahy 1 pro sociální věci a bezbariérovost, která se akce osobně zúčastní. Těšíme se na vaši účast a na společně strávený čas plný nových zážitků! ■

Velká literární soutěž zná vítězná jména!

Vážení čtenáři a čtenářky, všem, kteří jste od března do května správně odpověděli na naše soutěžní otázky nebo vyluštili pravidelnou křížovku pana Zvolánka, jsme umožnili zúčastnit se losování Velké literární soutěže o hodnotné knihy našich vydavatelství. Vylosování proběhlo za přísných podmínek a my můžeme s radostí zveřejnit jména výherců a výherkyň spolu s tituly, které vyhráli.

■ **Václav Holub** – kniha Jiří Padevět, Kronika třetí republiky

Foto: Michaela Bittner

Nemocnice dostane miliony na zkvalitnění péče

Nemocnice Na Františku (NNF) získala od Ministerstva pro místní rozvoj ČR dotaci na zkvalitnění zdravotní péče ve výši 45 milionů korun.

„Jsme rádi, že se nám tento projekt, který jsme ve spolupráci s nemocnicí dlouhodobě připravovali, podařilo úspěšně dotáhnout do konce,“ uvedl Michal Müller, radní pro zdravotnictví MČ Praha 1, do jehož gesce nemocnice spadá. Dodal, že dotace v přesné výši 44 979 731 korun bude poskytnuta z Operačního programu IROP prostřednictvím Magistrátu hlavního města Prahy. „Peníze se použijí na modernizaci přístrojového vybavení,“ upřesnil předseda Komise pro zdravotnictví a Nemocnici Na Františku Antonín Berdych.

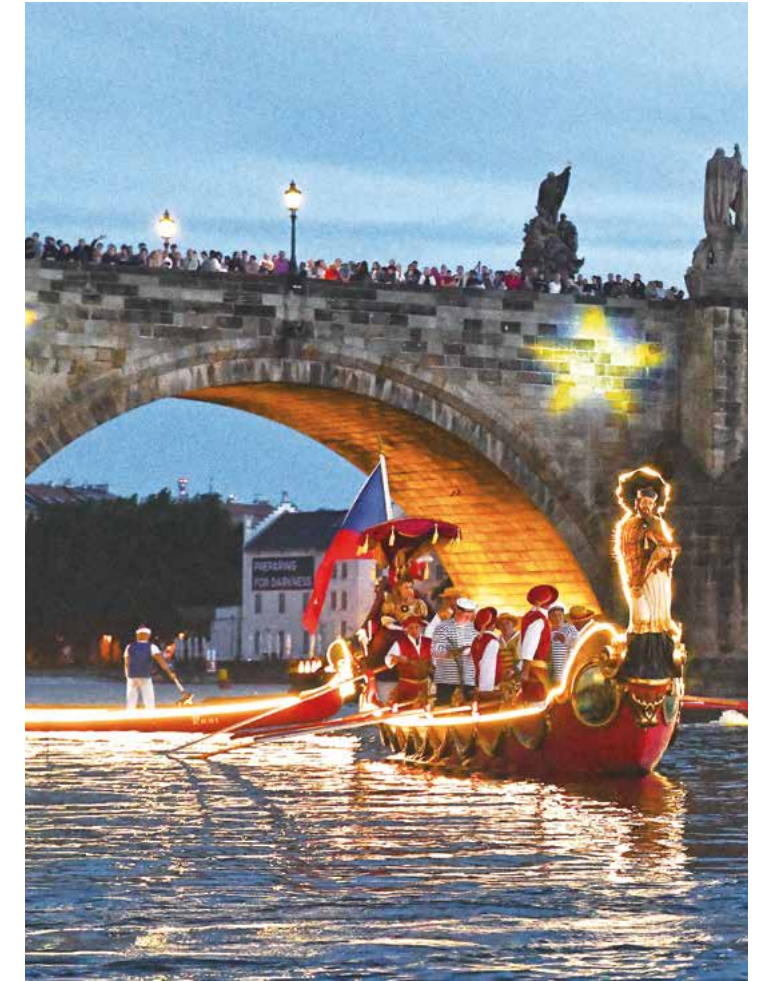
Během uplynulých čtyř let prošla nemocnice procesem transformace a modernizace, dařilo se rozvíjet stávající obory lékařské péče a zároveň zakládat nová oddělení. To vše při zachování rodinného přístupu v jedné z nejstarších českých nemocnic. „V následujících letech nás čekají mnohé výzvy. K těm nejdůležitějším patří zejména najít dlouhodobě fungující model spolupráce s hlavním městem Prahou, které nemocnici výrazně podporuje, nastavit vhodný model financování nemocnice a zaměřit se na další rozvoj v oblasti poskytování zdravotní péče při optimalizaci všech stávajících procesů,“ uzavřel Michal Müller. ■

Nový předseda Kontrolního výboru Zastupitelstva MČ Praha 1

Na svém zasedání 21. 5. zvolilo Zastupitelstvo MČ Praha 1 nového předsedu kontrolního výboru. Stal se jím zastupitel Jonáš Felkel (bez politické příslušnosti), který kandidoval za Praha 1 Sobě. Nahradil tak Pavla Čižinského rovněž z uskupení Praha 1 Sobě. Kontrolní výbor mimo jiné kontroluje plnění usnesení Rady a Zastupitelstva městské části Praha 1 nebo projednává podněty zastupitelstva a obyvatelstva městské části Praha 1. ■

- **Pavel Dohnal** – kniha Petra Klabouchová, U severní zdi
- **Hana Homonajová** – kniha Daniela Šafránková, Za čarou
- **Květa Janušová** – kniha Petr Sagitarius, Náraz Prales
- **Iveta Horká** – kniha Václav Krejčík, Můj život s jógu
- **Helena Reinerová** – kniha Martin Chadima, Poslední kacíř

Knihy budou k vyzvednutí v informačním centru radnice MČ Praha 1 Vodňáckova 18, v pondělí a ve středu od 8:00 do 17:30 hodin. Srdečně gratulujeme! ■

I v květnu jsme se radovali...

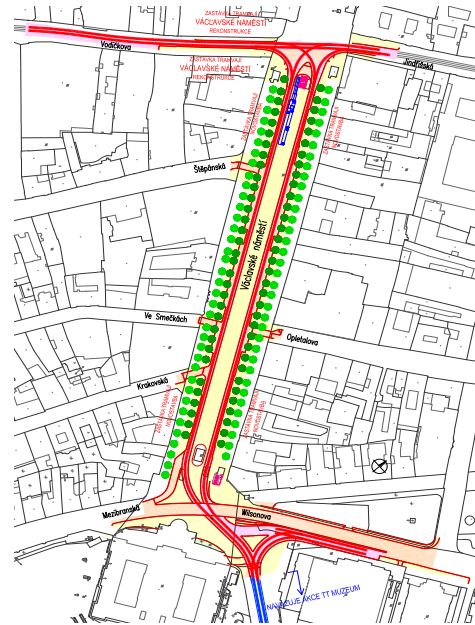
I když tradiční Malostranské čarodějnice řádily posledního dubna a května se dotkly jen v noci, stojí za to si je připomenout!
V květnu jsme si užili Navalis, zatančili si na plese ZŠ Brána jazyků
a potěšili se na vernisáži Muzea seriozit.

Výstavba tramvajové trati na Václavském náměstí: Dopravní opatření

Jak jsme již avizovali v minulém čísle, odstartuje na začátku léta dlouho očekávaná výstavba tramvajové trati na Václavském náměstí spojená s pokračováním revitalizace náměstí.

Již od počátku května probíhá ve středu Václavského náměstí koordinovaná akce Pražské vodohospodářské společnosti spočívající v obnově vodovodů

Celková budoucí podoba tramvajové trati

bez dopravních omezení. V první etapě stavby Tramvajová trať Václavské náměstí, která bude zahájena 29. 6. 2024 a potrvá do konce září 2024, dojde k následujícím dopravním opatřením:

- Ulice Vodičkova bude v úseku mezi Palackého a Václavským náměstím uzavřena, zásobování bude zachováno.
- Na Václavském náměstí bude probíhat stavební činnost v jeho polovině, průjezd pro dopravní obsluhu do spodní části zůstane zachován.
- Ulice Wilsonova (magistrála u Muzea) bude zúžena na dva průběžné jízdní pruhy, přičemž vjezd a výjezd na Václavské náměstí bude zajištěn, jeho poloha se bude během průběhu stavby měnit.
- Tramvajový provoz bude od 29. 6. 2024 do konce září 2024 přerušen v úseku Vodičkova–Jindřišská. Zároveň bude zajištěn dojezd tramvajů a jejich ukončení v nejbližších možných místech. Ve Vodičkově ulici budou tramvaje po dobu výluky dojíždět již od 1. července až do řádné zastávky Vodičkova. V provozu zde bude linka vedená od Újezdu a Národní třídy ukončená v zastávce Vodičkova. V Jindřišské ulici bude do poloviny července probíhat oprava kolektorů a poté bude zřízena provizorní zastávka Václavské náměstí u budovy hlavní pošty, kde bude ukončena linka tramvajů vedená Jindřišskou ulicí z oblasti Žižkova. ■

Text: (red)
Vizualizace: DP hl. m. Prahy

Pohled na dokončenou stavbu od Národního muzea

Patří fotovoltaika do historického centra Prahy?

Fotovoltaické panely na střeše Staroměstské radnice či některého z malostranských paláců si nejspíš umí představit málokdo. Má vůbec smysl se o tomto tématu v souvislosti s památkovou rezervací, na jejímž území se velká část Prahy 1 rozkládá, bavit?

„Centrum metropole má svá specifika a bez svolení památkářů není možné panely instalovat,“ připouští Kateřina Klasnová, místostarostka první městské části, která má v gesci veřejný prostor i životní prostředí. „Ačkoli Národní památkový ústav (NPÚ) vydal k této věci metodiku, každý případ je posuzován individuálně a u kulturních památek je instalace střešních solárních panelů prakticky vyloučena,“ dodává s tím, že osobně využívání obnovitelných zdrojů a zajištění energetických úspor podporuje. „Domnívám se, že v Praze 1 existují plochy, kde by instalace fotovoltaických panelů byla možná,

aniž by to negativním způsobem ovlivňovalo Pražskou památkovou rezervaci,“ míní. Podle jejích informací ovšem o instalaci fotovoltaických panelů dosud projevilo zájem jen minimum společenství vlastníků jednotek a společností podnikajících na území Prahy 1. „Je to dáno právě tím, že donedávna bylo toto téma ze strany památkářů naprosté tabu. Výše zmíněná metodika NPÚ ale tuto situaci může změnit,“ konstatuje místostarostka.

Může? „Příručka památkové péče Fotovoltaické systémy (FVS) v památkově chráněných územích hlavního města Prahy má ambice uvádět základní principy přístupu,“ vysvětluje ředitel odboru památkové péče Magistrátu hlavního města Prahy Jiří Skalický. Podle něj je konkrétní případy třeba individuálně kvalifikovaně posoudit. „A to jak vzhledem k rozmanitosti hodnot území, tak k rozptýlu kvalitativních parametrů navrhovaných řešení. Rozhodovací praxe při posuzování instalací FVS reaguje rovněž na vývoj technologií aplikovatelných v historických prostředích,“ doplňuje a zdůrazňuje, že u novostaveb je důraz kladen na komplexnost řešení, integraci FVS a architektonické ztvárnění objektu jako celku – na estetickou kvalitu, komplexní přístup a respekt k okolí. Nic to ale podle něj nemění na faktu, že obecně je instalace fotovoltaických panelů na střeších domů z pohledu památkové péče nevhodná. „Střešní krajina památkové rezervace je spoluutvá-

řena jednotlivými střechami domů. Fotovoltaické panely působí dojmem velkoformátových oken, která se na střeších v těchto rozměrech neumísťují, jsou většinou velmi kontrastní, strukturou ani měřítkem nerespektují cenné historické prostředí. Proto jsou tyto prvky na střeše z pohledu památkové péče neakceptovatelné. Novodobé prvky tohoto typu nepatří do střešní krajiny památkových rezervací, jsou zde cizorodými zařízeními a pro jejich výrazné pohledové uplatnění z panoramatických pohledů nejsou památkovou péčí tolerovány,“ sděluje vrchní pražský památkář.

Centrální městská část však navzdory tomu s fotovoltaikou počítá. „Praha 1 by ráda umístila panely na objektech našich škol v přírodě,“ potvrzuje místostarostka. Připouští, že na objektech v centru města (radnice, Nemocnice Na Františku...) je instalace solárních panelů primárně závislá na stanovisku památkářů. „Na toto téma jsem už absolvovala nějaké schůzky a budu ráda, pokud MČ Praha 1 v této věci začne podnikat aktivní kroky,“ uzavírá Kateřina Klasnová.

Zájemci a zájemkyně o instalaci fotovoltaických panelů v centru metropole se s žádostí o radu či konzultaci mohou obrátit na Pražské společenství obnovitelné energie – <https://prazskespolecenstvi.cz> ■

Text: Miloslav Frýdl

Miroslava Němcová: S politikou se loučím, s Prahou určitě ne

Pochází z Vysočiny, bydlí ve Žďáru nad Sázavou a od devadesátých let je stálíci české politické scény. Je výraznou osobností s dobře čitelnými a předvídatelnými postoji. Nebojí se říkat nahlas i nepříjemné věci. Miroslava Němcová je od roku 2020 senátorkou za volební obvod, jehož součástí je i Praha 1. Její mandát skončí na podzim 2026, čímž se zároveň završí i její téměř třicetiletá politická kariéra. Také o tom jsme si s ní povídali v následujícím rozhovoru.

Stále platí vaše rozhodnutí skončit v politice?

Když vše dobře dopadne, senátorský mandát ukončím ve svých čtyřasedmdesáti letech. A to už má být člověk soudný a rozdělit si do bytku života to, co chce ještě stihnout a co má přínos pro něj a pro společnost.

Jak tedy naložíte se životem, až Senát a svět politiky opustíte?

To úplně promyšlené zatím nemám. Ale měli jsme s manželem touhu cestovat kolem světa a pořád jsme nemohli, protože jsme byli hodně angažovaní – já hlavně v politickém životě. Kdyby se nám podařilo absolvovat třeba jen desetinu té cesty, bylo by to fajn. Druhý nápad je zahrada a třetí věnovat se mnohem více přátelům a přítelkyním, které jsme zanedbávali. Tedy držet a rozvíjet vztahy, které jsou velmi důležité pro to, aby člověk žil hezký život.

A znamená to návrat na Vysočinu, odkud pocházíte?

No, a to je to nejcitlivější rozhodování, protože já mám dva domovy. Jeden je Praha, druhý Vysočina. A když strávíte osmadvacet let de facto v Praze, nechce se vám ani pomyslet na to, že byste se s ní měli rozloučit. Takže si to určitě zařídím tak, abych v tomto městě, které i s jeho kulturou moc miluji a potřebuji, mohla dál žít. Koneckonců tu mám ženatého syna, žijí tu i vnuci.

Do vašeho senátorského obvodu spadá Praha 1. Jak ji vnímáte?

Kromě Prahy 1 zahrnuje můj senátní obvod ještě celou Prahu 7, kousek Prahy 2, 5 a 6. Bavíme-li se ale o Praze 1, ta je opravdu výjimečná. Nikdo, kdo přijede do Prahy, ať už z Česka nebo ze zahraničí, neopomene navštívit část Prahy, které se říká „jednička“. Jako poslankyně i nyní jako senátorka bydlím už léta v Nerudově ulici. Praha 1 má nenahraditelnou historickou roli. Na každém rohu je spojená s nějakou významnou osobností nebo událostí. Druhá věc je její architektonická nádhera a výjimečnost. To s sebou ale přináší i velké zatížení v podobě turistického ruchu. Lidé, kteří tu bydlí a očekávají od své lokality atraktivitu, část komfortu ztrácí kvůli enormní dopravě a dalším negativním důsledkům spojeným s velkým množstvím turistů.

Jak v Praze 1 jako senátorka fungujete? Máte tím na mysli například

v kontaktu s vedením městské části či s jejím obyvatelstvem.

Myslím si, že je dobré, když všichni dbáme rozdělení pravomocí a nepletme se moc jeden druhému do jeho působení. V tomto ohledu se ve vztahu s vedením Prahy 1 cítím velmi dobře a vzájemná spolupráce podle mne funguje bezvadně. Nejčastější podněty od občanů a občanek přicházejí z oblasti dopravy, lidí trápí i koloběžky poházené po ulicích i některé negativní vlivy, které s sebou přináší přechodné ubytování v rámci Airbnb.

Jak tyto podněty řešíte? Třeba tím, že důrazněji „klepete“ na ty správné dveře?

Zkoušíte to vždycky. Ale každému, kdo sem přijde, říkám, že nemohu slíbit, že to vyřeším a že s tím pohnu. Jednak takovou moc nemám, jednak je to vždycky na hodně dlouhé lokte. Snahu řešit problémy mám. Ale pokud by někdo řekl, že má například recept, jak pohnout s dopravou v Praze, fakt bych ho chtěla vidět a moc ráda bych si s ním o tom popovídala.

Komunální politici a političky to asi zažívají obdobně, protože obyvatelstvo se na ně obrací se stejnými problémy. Pro vás jako zákonodárce je určitě důležité být v obraze, znát problematiku, protože právě komunální politici se snaží věci řešit změnou zákonů a předpisů právě skrze vás...

Ano, přesně tak. Takhle se to skutečně děje. Je proto velmi důležité spojení senátorů, senátorek, ale i poslankyň a poslanců s regionem, za který byli zvoleni. A zejména pak to, jak aktivně se o jeho problémy zajímají a přenášejí je do jednání Parlamentu.

Kam v Praze 1 ráda chodíte? Která jsou vaše oblíbená místa?

Mám moc ráda například procházky ve Vrtbovské zahradě. Považuji ji za jednu z nejuchvatnějších zahrad vůbec. V Praze 1 je ale těch krásných míst bezpočet a vybrat ty „nej“ vlastně ani není možné. Mám ale moc ráda právě zdejší parky a zahrady. Nacházím v nich krásu, klid a radost.

Jedna věc je, že procházíte ulicemi, zahradami, zažíváte okolní architektonické či přírodní krásno. Druhá věc je společenská atmosféra, ve které se tak děje...

Nemůžeme si zastírat, že žijeme v hodně nebezpečné době. Moje „senátorování“ začalo v roce 2020 covidem a následující dva roky byl život výrazně

paralyzovaný. To byla řekněme třetina mého senátorského mandátu. Ta druhá třetina se odehrává v kulísách ruské agrese na Ukrajině, vidíme krizi na Blízkém východě, a to nutně zasahuje do života i české společnosti. Ta na jedné straně sbírá síly, aby dokázala potřebným pomoci a sama zůstala pohromadě před existujícími hrozbami. Zároveň ale vidím, jak se například Rusku daří společnost postupně rozleptávat. Tohle vnímám jako hodně nebezpečné. Nevím, co mi přinese závěrečná třetina senátorského mandátu. Přála bych si, abych uzavřela kariéru s úlevným oddechnutím, že všechno dopadlo lépe, než jak to cítím nyní.

Jste známá svou celoživotní láskou ke knihám. Po listopadu 1989 jste dokonce více než patnáct let provozovala ve Žďáru nad Sázavou knihkupectví. Co teď zrovna čtete?

Vrátila jsme se ke knize Bílá voda od Kateřiny Tučkové, kterou považuji za jednu z vynikajících autorek s velkou budoucností v české literatuře. Tu knihu jsem četla hned po jejím vydání před dvěma lety. Teď jsem se k ní vrátila. A před týdnem (rozhovor vznikl 9. května 2024, pozn. red.) mi přišla pozvánka na premiéru hry Bílá voda do Stavovského divadla. Jsem moc zvědavá, jak se tuto rozsáhlou knihu podaří vtěsnat do divadelní hry. Navíc tak těžké téma. Ale jinak hodně čtu paměti, teď například Winstona Churchilla.

Blíží se léto. Kam se chystáte na dovolenou?

Asi už podesáté pojedeme s manželem na sever Francie do Bretaně, kterou jsme si oblíbili. Já zejména proto, že je tam chladněji a v pokročilejším věku příliš nesnáším velká vedra. Takže se těšíme na pobyt v docela divoké Bretani.

A co byste chtěla občanům a občan-kám ze svého senátorského volebního obvodu, tedy i Prahy 1, vzkázat?

Chtěla bych moc poděkovat všem lidem, ale i vedení radnic za to, jak se snažili a snaží dál zvládat složitosti spojené s touto dobou. Nejdříve to byla pandemie covidu, pak ukrajinská válka. Jejich snaha dát se dohromady, situaci zvládnout, pomoci potřebným je úžasná a nabíjející. Moc vám za to všem děkuji. Je to jeden z nejsilnějších zážitků mé končící, téměř třicetileté kariéry v politice. ■

Text: Milan Hulínský
Foto: Jaroslav Tatek

Vladimír Krištof má hasičství v DNA

Dalším dobrovolníkem v řadě, kterého vám chceme v rámci Roku dobrovolnictví 2024 vyhlášeném MČ Praha 1 představit, je starosta jednotky Sboru dobrovolných hasičů Vladimír Krištof.

Sbor dobrovolných hasičů vznikl před dvanácti lety jako organizační složka městské části a je zařazen do plošného pokrytí území hl. m. Prahy: „Nápad na vznik jednotky sboru dobrovolných hasičů odstartovala dobrovolnická práce a pomoc při odstraňování škod po povodni v roce 2002,“ vzpomíná Vladimír Krištof. Pomoc byla třeba víc než jindy. Praha byla tehdy v dost zuboženém stavu nejen během povodně, ale i dlouho po ní. Doba vzbuzovala emoce, lidé si pomáhali, podporovali se a to všechno urychlilo vznik Sboru dobrovolných hasičů. „Byl jsem jedním ze zakladatelů.“

Hasičský obor mám asi v DNA, je to zřejmě rodinné „prokletí“, směje se Vláda Krištof. Jeho otec byl dobrovolný hasič, on sám byl hasičem na vojně a ve stejném duchu pokračuje dál. Je to nadšenec, ale pro takové poslání musí být nadšeni všichni. Jednotka sboru má ve svých řadách i ženy, jsou zastoupeny patnácti procenty. Součástí sboru jsou lidé z právního, uměleckého, technického či akademického prostředí. Kromě zásahů a občanské pomoci pořádá dobrovolný sbor hasičů dvanáctkrát do roka ukázkové a edukativní akce pro děti a jejich pedagogický doprovod o hasičských postupech, názorné práci hasičů a prevenci požárů. Stejně tak každoročně pořádá Příměstský hasičský tábor pro děti od šesti let z Prahy 1. Tábor je velmi oblíbený, děti v tom čase zapomínají na mobil a získají bezprostřední povědomí o pohybu a sportu. Navíc se naučí sounáležitosti. Dobrovolné hasiče a hasičky můžete podpořit na 6553320001/5500. ■

Text: Michaela Bittner
Foto: Jaroslav Tatek

Jednička taxi pomáhá potřebným

V srpnu 2023 rozšířilo Středisko sociálních služeb Praha 1 své služby o Jednička taxi. Prostorný vůz, ve kterém se pohodlně svezou i lidé na vozíku, doveze seniory*seniorky a handicapované nejen k lékaři či lékařce, ale také za kulturu, nákupy nebo přáteli.

Téměř rok mohou potřební využívat službu Jednička taxi

Zanedlouho uplyne rok od zavedení nové služby pro seniory*seniorky a handicapované Prahy 1, jejímž cílem je zjednodušit jim cestu zejména k lékaři či lékařce. A pokud je to jen trochu možné, umožnit potřebným žít maximálně plnohodnotný život včetně kontaktu s přáteli, návštěvy divadla nebo koncertu. „Když zajistíte starším lidem základní potřeby, jediné, co pak opravdu potřebují a často jim to schází, je kontakt s ostatními,“ podotkla Helena Čelišová, ředitelka Střediska sociálních služeb Praha 1.

Službu Jednička taxi mohou využít klienti*klientky pečovatelské služby, tísňové služby a denního stacionáře za poplatek 80 korun. Případný doprovod či pečovatelka cestu nehradí.

„Jsem ráda, že Praha 1 nabízí svému obyvatelstvu již rok další službu, která může ulehčit jejich každodenní život a zvýšit jejich mobilitu a nezávislost. Naší prioritou je zajistit, aby se potřební cítili pohodlně a bezpečně, ať už jedou na polikliniku, do divadla nebo za rodinou. Služba je navržena a rozvíjena tak, aby co nejvíce vyhovovala potřebám našich klientů*klíentek, ať již se jedná o seniory*seniorky, rodiny s dětmi nebo osoby se zdravotním postižením,“ ocenila Iva Antalová, radní pro sociální věci a bezbariérovost. **Jednička taxi jezdí každý všední den od 7:30 do 16:00 hodin a lze ji objednat telefonicky nebo e-mailem u koordinátorky paní Peštové, na čísle 724 021 783 či e-mailu: pestova@socialnisluzbyp1.cz.**

Středisko sociálních služeb Praha 1 nabízí svým klientům a klientkám širokou škálu pohybových či výtvarných aktivit, hudební představení, výlety, velice oblíbené jsou také plavby po Vltavě. Unikátním projektem je letní tábor pro seniory a seniorky. ■

Hybernská 977/2: Vráť se domu lesk doby hotelu de Saxe?

Přijměte pozvání na procházku za poznáním, tentokrát do ulice Hybernská 977/2.

Nárožní dům, jehož paměť sahá až do patnáctého století, býval královským dvorcem, hotelem nebo také pracovním úřadem. Stejně jako celá Hybernská ulice, ani tento objekt nebyl ušetřen šrámů temných dějin naší země.

Dům v Hybernské dříve....

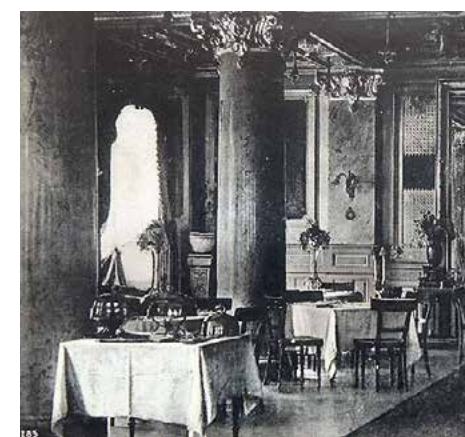
... a jeho současná podoba

Dům má čtyři podlaží, je čtyřkřídlý a kolem všech křídel obíhají pavlače. Historie stavby sahá až do patnáctého století. Tehdy tu stál dvorec krále Jiříka z Poděbrad. Svůj současný vzhled domu vtiskl architekt Johann Nowotny roku 1845. Jeho návrh navázal na starší zástavbu hostince U Zeleného orla. Zajímavou historii domu napsal Hotel Saský dvůr. Hotel de Saxe, jak se Saskému dvoru také říkalo, patřil k jedněm z nejstarších hotelů v Praze. Svěho času v něm bydlel třeba Mark Twain, Tomas Alva Edison, Karel May a další významné osobnosti. V roce 1917 se dostal do majetku Moravské agrární a průmyslové banky. Trhovou smlouvou z 30. prosince 1920 ho odkoupili rovným dílem Gustav Pley s manželkou Annou a Alois Junger se ženou Albínou, údajně za částku 9 250 000 korun. V roce 1929 koupili Jungerovi od Pleyových jejich díl a stali se tak výhradními majiteli.

Po zlaté éře čekal objekt temnější čas. V roce 1942 se stal pracovním úřadem. V přízemí vznikla velká úřední hala s přepážkami a čekárnami. V roce 1945 se zde usídlil Sbor národní bezpečnosti

(SNB). V přízemí domu byl společenský klub IX. Správy SNB, tedy Správy pro politickovychovnou, vzdělávací a kulturní činnost. Neformálně byla příslušníky SNB nazývána Správa písní a tanců. StB měla v Hybernské ulici hned několik základen. Byly tu i pozorovatelné, tajné byty nebo výslechové místnosti.

Na začátku letošního roku dostalo hlavní město Praha od Ministerstva finan-

Hotel de Saxe, hlavní jídelna francouzské restaurace hotelu Saský dvůr

ci stavbu do svého vlastnictví. A protože v posledních dvou dekádách nedošlo k zásadním investicím, technický stav budovy tomu na první pohled odpovídá. „O budoucím využití budovy se nyní budeme bavit, ale samozřejmě největší smysl by mně osobně dávalo propojení s vedlejší budovou na adrese Hybernská 4, kde sídlí Kampus Hybernská. Oba objekty jsou na sobě závislé a provozně de facto neoddělitelné,“ uvedl Adam Zábranský, Člen Rady hlavního města Prahy pro oblast majetku, transparentnosti a legislativy. Prvním důležitým krokem je detailní posouzení technického stavu stavby. Spojením budovy Hybernská 2 se sousedním domem, ve kterém působí Kampus Hybernská, by se mohlo rozšířit místo setkání studujících, umělecké scény, vědecké komunity, výzkumníků a výzkumnice, kreativních duší a inovátorů a inovátorek s občanskou veřejností a aplikační sférou hlavního města Prahy. ■

Text: Alžběta Plocová
Foto: Archiv MČ Praha 1, Jaroslav Tatek

Vítejte, noví prvňáčci!

Celkem třináct prvních a tři přípravné třídy otevrou pro nový školní rok 2024/2025 základní školy zřizované městskou částí Praha 1.

Zájem o ně byl při letošním jarním zápisu opět velký, když k němu spolu s rodiči dorazilo celkem 495 dětí a z toho jen z Prahy 1 jich bylo 268! 208 dětí mělo trvalé bydliště v některé z jiných pražských městských částí a devatenáct dětí bylo mimopražských.

„Děkuji vedení našich škol i jejich vyučujícím za perfektní zvládnutí náročné organizace zápisu, ale i za celoroční

práci, protože velký zájem rodičů a dětí vychází mimo jiné právě z kvality výuky na našich školách,“ vyzdvihl místostarosta David Bodeček, do jehož gesce školství spadá.

ZŠ nám. Curieových tak v příštím školním roce otevře tři první třídy, Malostranská ZŠ dvě, ZŠ Jiřího Gutha-Jarkovského také dvě, z toho jednu česko-italskou, ZŠ Vodičkova dvě a ZŠ Brána jazyků s rozšířenou výukou matematiky dokonce čtyři první třídy. ZŠ nám. Curieových, Malostranská ZŠ a ZŠ Vodičkova budou navíc každá mít jednu přípravnou třídu. ■

VÍTÁME VŠECHNY NOVÉ DĚTI!

Text: (pb, red)

Spolufinancováno
Evropskou unií

Setkání ke kvalitě vzdělávání v rámci projektu MAP IV

Díky projektu Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV – MČ Praha 1 (reg. č. CZ.02.02.XX/00/23_017/0008328) uskutečnilo 13. května 2024 slavnostní setkání ke kvalitě vzdělávání. Akce se konala v prostorách zrekonstruovaného Střediska volného času JEDNIČKA v Truhlářské ulici a jejím speciálním hostem byl Bob Kartous, vysokoškolský pedagog a publicista, který se dlouhodobě zaměřuje na inovace ve vzdělávání. Účastníci a účastnice diskutovali o výzvách, které digitální era přináší do

vzdělávacího procesu. Setkání neslo symbolický název Na parním stroji vzdělávání do spárů digitálních šelem

a zaměřilo se na potřebu regulace digitálního prostředí pro nejmladší, roli rodičů v digitálním světě a možnosti inovací ve vzdělávání. Přítomní zástupci a zástupkyně škol, rodičů a veřejnosti se nechali inspirovat myšlenkami na zkrocení digitálních výzev ve prospěch budoucích generací. O kulturní program se postaral skvělý Sbor Josef ze ZŠ Malostranská, který představil tři písně ze svého širokého repertoáru. ■

Foto: Jaroslav Tatek

Zahájení prací na výstavbě domu v Klimentské 5

Po ložských bouracích pracích začaly koncem května v Klimentské 5 stavební práce na novém rezidenčním domě. Pozemek sousedí se zahradou a hřištěm mateřské školy Revoluční. Během demolice investor minimalizoval dopady stavby na provoz školky a péči o děti, zejména hluk a prašnost. Městská část nyní vyjednala s investorem přijetí opatření i k veřejnosti. Dokončení výstavby domu se očekává na jaře 2026. Novostavba zahrne pětaticet bytových jednotek, podzemní garáže a komerční prostory.

Důležitým bodem jednání městské části se zástupci investora byl časový režim stavebních dnů „Při vlastní stavbě se v době od 10:00 do 12:00 a od 15:00 do 16:00 hodin nebude využívat jeřáb. Investor dále souhlasil, že v době od 12:00 do 15:00 hodin nebudou probíhat hlučné práce,“ sdělil první místostarosta Prahy 1 David Bodeček. Na základě jednání o kompenzacích týkajících se možného poškození povrchu hřiště a nekomfortního provozu v průběhu bouracích prací a vlastní stavby, by také – po kolaudaci – měla školka obdržet 400 000 korun. ■

Vizualizace: Acord Invest

Cenu Prahy 1 převzal opravdový rytíř

Významnou událostí pro naši městskou část je pravidelné udílení Ceny Prahy 1 a Čestných občanství. Na našich stránkách vám postupně představíme jednotlivé oceněné a jejich životní úspěchy. Jedním z nových držitelů Ceny Prahy 1 je i lékař Jaroslav Eliáš, který se ve své medicínské kariéře věnoval oboru ORL. Avšak jeho celoživotní zájmy byly velice pestré a zaměřené také na hudbu a pomoc bližním.

MUDr. Jaroslav Eliáš

MUDr. Jaroslav Eliáš je zakladatelem Společnosti pro duchovní hudbu a jeho láska a nadšení pro hudbu začala již v dětství, které prožil v Liberci a kde docházel na hru na varhany k profesorovi Lubomíru Tomšimu. Hře na varhany se věnoval následně i v Praze, kam odešel studovat medicínu. „Mým vzorem byl můj nejstarší bratr, který byl lékařem na zubní klinice v Praze a poté v Liberci. Po maturitě jsem se také přihlásil na medicínu, což se mi na první pokus nepovedlo. Proto jsem studoval takzvaný nultý ročník a zároveň se již velmi aktivně věnoval hudbě,“ popisuje svoje hudební i medicínské začátky Jaroslav Eliáš. Během studií využíval mladý medic z Liberce různé zajímavé příležitosti od svých kamarádů a kamarádek z hudební oblasti, aby mohl svoji

hru zdokonalovat a svému velkému koníčku se dostatečně věnovat. A tak měl možnost pravidelně hrát například v Týnském chrámu na varhany z roku 1670, ale také v kostele svatého Havla na Starém Městě nebo Panny Marie pod řetězem.

Jeho lékařská kariéra po ukončeném studiu začala v nemocnici v Jablonci nad Nisou, poté přešel do Liberce a v roce 1969 se mohl opět vrátit do Prahy, kde nastoupil na dětské oddělení Všeobecné fakultní nemocnice (na Karlově) a zůstal tam již po zbytek svého profesního života.

Mezi další významné aktivity Jaroslava Eliáše patřila a stále patří organizace mnoha zajímavých kulturních a společenských akcí. Především Svatojánských a Svatojánských slavností, pravidelných koncertů v kostele svatě Kateřiny

nebo cyklus Varhanní nešpory maltézských rytířů. A právě v Suverénním řádu maltézských rytířů se stal také roku 1990 magistrálním rytířem. Zde stál také u založení Maltézské pomoci, která se zaměřuje na pomoc potřebným, seniorům a seniorkám, zdravotně postiženým a rodinám na okraji společnosti. Podílel se rovněž na vzniku Tříkrálové sbírky, která se zrodila v rámci Arcidiecézní charity Praha.

MUDr. Jaroslav Eliáš žije převážnou část svého života na Malé Straně, kde je stále aktivní a můžete se s ním setkat například při koncertech či bohoslužbách v kostele Panny Marie pod řetězem. ■

Text: Martin Bačkovský
Foto: Jaroslav Tatek

Karel Grabein Procházka: Připravujeme interaktivní mapu občanské vybavenosti

S radním Karlem Grabeinem Procházkou, do jehož gesce patří cestovní ruch, podpora podnikání, obchod a služby, tržní řád, strategie ekonomické činnosti a využití nebytových prostor, jsme si povídali nejen o interaktivní mapě.

Městská část připravuje interaktivní mapu občanské vybavenosti na Praze 1. Můžete popsat, o co půjde?

Jde o digitální online nástroj, který umožňuje vyhledávat a zobrazovat informace o konkrétních místech. Občanskou vybaveností se rozumí například školy, zdravotnická zařízení, obchody, restaurace, kulturní centra, sportoviště, knihovny. Lidé mohou kliknout na konkrétní místo na mapě a zobrazit informace o něm, třeba otevírací dobu, recenze, fotografie nebo kontaktní údaje. Interaktivní mapa bude pojednána komplexně: vedle provozoven působících v nebytových prostorách v majetku městské části zahrne i ty ostatní. Budeme pak moci sledovat skladbu i rozmístění obchodů a služeb na našem území. Pamatujeme i na zpětnou vazbu, představu obyvatelstva o lepším rozmístění provozoven či jejich doplnění o ty chybějící. To chceme zjišťovat anketou.

Kde a kdy bude mapa umístěna?

Na webových stránkách městské části během několika týdnů. Informace, které mapa podchytí, chceme přenést i do tištěných materiálů, jež městská část vydává. Navážeme na jeden program, co na Praze 1 už funguje. Děkuji v této souvislosti kolegovi Richardu Burešovi, který má zmíněné věci v gesci a tuto možnost nám víceméně

nabídl. Společně připravíme základ, domluvíme se, co konkrétně potřebujeme z mapy vybrat. Jestli třeba chceme mít jako její součást funkci, která vyjede například pekařství, květinářství, prodejny potravin. Na základě toho pak můžeme dělat další kroky, rozhodnout se, v jaké míře do projektu zasahovat.

Má městská část možnost živnostníků a živnostnice podpořit?

Vzhledem k tomu, že Praha 1 má kolem třinácti set nebytových prostor, musíme jako řádní hospodáři myslet na odpovída-

jící cenu pronájmu. Je tu však historicky řada prodejen nebo služeb, které bychom kvůli určité pestrosti a sortimentu měli rádi i do budoucna. Těm se snažíme nabídnout vstřícnější podmínky pronájmu.

Praha 1 udělala dobrou zkušenost s correny projektem. Uvažuje se o jeho pokračování?

Rádi bychom projednali a prosadili jeho další kolo. Jenom připomenou, že projekt radnicím umožňuje nastavit jasná a jednoduchá pravidla pro efektivní a transparentní využití finančních prostředků určených k podpoře obyvatelstva nebo vybraných oblastí podnikání. Držitelé correntů mohou zaplatit u obchodníků padesát procent celkové ceny služby, druhou polovinu jim dorovná radnice. V jiných městech už projekt probíhá v trochu modifikované podobě. Projekt bychom chtěli uplatnit ve prospěch lidí v seniorském věku a rodin s dětmi. Jedna z přímých podpor by mohla být nasměrována hlavně do mimoškolních aktivit. Především fáze projektu se ukázala jako životaschopná, zvážíme podmínky a zřejmě bychom se do pokračování pustili. ■

Text: Michaela Šulcová
Foto: Jaroslav Tatek

Dobré rady od našich strážníků

S příchodem jara a především pak léta se Praha 1 pravidelně zaplňuje větším množstvím turistů a českých výletníků. I přesto je ale bezpečnou lokalitou a pokud se návštěvníci a návštěvnice sami nechovají nezodpovědně, pak tu není žádné místo, kde by se měli bát pohybovat. Nicméně pár dobrých rad založených na mnohaletých zkušenostech zdejších strážníků určitě neuškodí.

„Určitě bych všem doporučil, aby si při čerpání jakýchkoli služeb pohlídali, že jsou k nim obchodníci poctiví a neúčtují jim něco neoprávněně,“ říká Miroslav Stejskal, ředitel obvodního ředitelství Městské policie Praha 1. Součástí zdejšího rušného života je i nepříjemný kolorit, který vytvářejí někteří lidé bez domova a drogově závislí svým nevyzpytatelným chováním a znečišťováním veřejného prostoru. „Právní nástroje, které máme my i policie k dispozici, neumožňují sjednat pořádek tak, aby platil na delší dobu,“ podotýká Miroslav Stejskal. Ten také radí, aby si lidé hlídali své věci a nenechávali je ležet bez dozoru. Cennosti, jako jsou peníze a platební karty, doporučuje mít v oblečení na takovém místě, kde o nich mají stálý přehled, a to i v tlačenici.

Všem lidem, včetně cizinců, je k dispozici tísňová linka 156, kterou provozuje Městská policie hlavního města Prahy. V průběhu roku se na ni lidé obracejí v mnoha tisících případech. Přes linku 156 se řeší jak drobnosti, kdy například řidič nemůže nastartovat své vozidlo, tak závažná pouliční trestná činnost.

„Než použijete linku 156, je důležité si ujasnit, v jakém místě se nacházíte.

Měli byste být schopni popsat okolnost, která je pro zákrok strážníků rozhodující,“ upozorňuje Miroslav Stejskal. „Pokud chcete oznámit pachatele krádeže, který utíká, je nezbytné sdělit o něm alespoň pár údajů. Tedy jaké má oblečení včetně jeho alespoň přibližné barvy, výšku a zhruba věk pachatele. Dalším údajem je i směr, kudy utíká. Hlídky rozdělují svou činnost tak, že jedna jede k oznamovateli a ostatní hledají pachatele právě podle jeho popisu,“ dodává.

Na linku 156 byste také měli hlásit případy, když se nějakému člověku udělá nevolno nebo upadne a zůstane ležet. Takováto oznámení se řeší prioritně, a dojezdový čas strážníků na místo i s potřebným zdravotním vybavením včetně defibrilátoru bývá zpravidla do tří minut. Nezapomeňte ale zavolat i na záchrannou službu, která s městskou

policí průběžně komunikuje. Zdejší strážníci mají za posledních deset let na svém kontě desítky zachráněných lidských životů právě díky rychlé zdravotní pomoci.

Pro pocit vlastního maximálního bezpečí doporučují strážníci chovat se zodpovědně ve všech veřejných prostorech, a to včetně městské hromadné dopravy. „Do centra Prahy dojíždějí kapsáři i z jiných evropských zemí, a ti se soustřeďují jak na krádeže v MHD, tak v obchodech i kulturních zařízeních. Nepozorné ponechání kabelky v nákupním košíku, od kterého se otočíte k regálu se zbožím, může znamenat, že o kabelku s veškerým obsahem přijdete,“ varuje Miroslav Stejskal. ■

Text: Milan Hulínský
Ilustrační foto: pixabay.com

Babičina spíž
Hradební 1044
www.babiccinaspiz.cz

Bakeshop
Kozí 918
tel.: 222 316 823

Jizerské pekárny
Dlouhá 298

Přijďte si k nám pro čerstvé pečivo a třeba i na kávu...

Krusta řemeslná pekárna
Vodičkova 118
tel.: 733 241 613

Náš chléb Vaše pekárna
Opletalova 4
tel.: 724 426 012

Nostress bakery
Věžeňská 8
tel.: 602 156 682

Perníčkův sen
Haštalská 757
www.pernickuvsen.cz

Petit France pekařství a cukrářství
Myslíkova 263
tel.: 702 146 966

Staročeská pekárna – cukrárna
Perlová 8
tel.: 224 263 168

Foto: Jaroslav Tatek

Tabák Perla: Specializujeme se na zahraniční tisk

Snad nejpestřejší výběr zahraničního tisku, který si na území Prahy 1 můžete představit, nabízí Tabák Perla v Perlové ulici 8. Jeho spoluprovozovatel Jan Haškovec je v oblasti prodeje tisku pomyslnou legendou a může vás potěšit vyprávěním o zboží a historii trafik na území Prahy 1.

Jan Haškovec ve svém časopisovém a novinovém království

„Naše historie je propojena zejména s tabákovým kioskem v Melantrichově ulici, odkud jsme se přestěhovali sem do Perlové zhruba před rokem. Kiosk měl v nájmu moje maminka od roku 2008 a já jí tam pomáhal od roku 2010. Zahraniční tisk, který je

naší doménou, jsem prodával také v Celetné ulici 34, kde jsem byl v nájmu se svojí provozovnou,“ popisuje Jan Haškovec putování se svým zbožím po jednotlivých místech Prahy 1.

Pokud tedy hledáte nějaký zahraniční titul, který nabízí vydavatelství CZ

Press, můžete přijít nahlédnout právě do Perlové ulice. Noviny a časopisy si můžete také objednat na e-shopu a zde si je vyzvednout.

A kdo vlastně tyto tiskoviny nejvíce kupuje? „Jde samozřejmě hodně o cizince a cizinky, ale také o místní, kteří si třeba při svém pracovním pobytu v zahraničí zvykli na určitý titul či stále pendlují mezi Českem a nějakou jinou destinací a chtějí pravidelně číst svoje oblíbené noviny nebo časopis. Další zajímavou skupinou zákazníků jsou třeba i emigranti a emigrantky, kteří se do Prahy vrátili ze zahraničí,“ doplňuje Jan Haškovec.

Tabák Perla může obyvatelstvo Prahy 1 využít také v rámci doručování zásilek prostřednictvím Zásilkovny. Jan Haškovec, kterého tady jistě potkáte, se o vás vždy postará s úsměvem a třeba prohodíte nějaké slovo a dozvíte se i nějaký zajímavý příběh. ■

Text: Martin Bačkovský
Foto: Jaroslav Tatek

Lazy Eye: V barvě je síla

Lazy Eye salon s dámskými šaty, které připomínají dobu dávno minulou, vznikl před třinácti lety. Oblečení, styl a střih je konceptem Hany Noble a její matky. Majitelka obchodu se teď po dlouhém působení na Praze 7 a 2 přesídlila do Jungmannovy ulice na Prahu 1.

Majitelka obchodu Hana Noble

Odmalička ji bavily staré filmy a doba, která v sobě nesla eleganci, noblesu a klid. Móda a oblečení našich předků ji tak lákalo, že si na něm založila byznys. Hana vystudovala dějiny umění. Nadšená ze studijních

materiálů v knihovnách se začala pítit dál po starých archiváliích na bazarech a v antikvariátech. Projela celou Evropu, aby nacházela poklady v podobě střihu, fotek a návrhů na klasické ženské šaty. Jak sama

říká, v šatníku má jen jednu džínu, na lyže v šatech taky nevyráží, ale jinak je šatový typ a své oblečení ráda hrdě nosí. Střihy jejích šatů jsou lichotivé, ikonickým kouskem v jejím butiku jsou šaty zavínovací. V dílně dělá tak dva až tři kusy od jednoho: „Nechci, aby v jedné šatech chodilo celé město,“ usmívá se sympatická návrhářka, která má své stále zákaznice a miluje barvy. „V barvě je síla. Osobně jsem se barvám dlouhodobě vyhýbala, ale třeba taková magenta ženám vysloveně sluší,“ říká. Hana se těší na léto a na výlety do Paříže, kam poletí pro nové látky a taky fotit novou kolekci.

Přesvědčte se o jejím úsilí a výsledku práce v salonu v Jungmannově 7 u nás na Praze 1.

Otevřeno je každý všední den od 12:00 do 18:00 hodin. ■

Text: Michaela Bittner
Foto: Šimon Vála

Místní parlament

Rubrika určená pro názory a sdělení politických uskupení zastupitelstva Prahy 1

My, co tady žijeme

Tak nám začíná letní sezona a opět se zvyšuje aktivita v jednání mezi zástupci jednotlivých stupňů samosprávy s provozovateli tzv. bikesharingu, tedy provozu kol a koloběžek. Všichni vědí jak nás, občany Prahy 1, obtěžují a v mnoha případech doslova ohrožují na chodnících se válející koloběžky. Opět se bude diskutovat, jednat a čas běží. Chodci zase další sezonu budou uskakovat před po chodníku jedoucími turisty, kteří samozřejmě vždy rychle vyhodnotí, že jízda po dlažebních kostkách na vozovce je mnohem obtížnější než v podstatě bezpečná jízda po chodnících. Navíc střet s chodcem je pro ně mnohem příjemnější než střet s autem nebo s tramvají. Vše naznačuje, že pro provozovatele zelených koloběžek bude další sezona zachráněna. Že se řešení bude hledat velmi těžce, ukazuje personální rozložení současného Zastupitelstva Prahy 1. Ukázkovým příkladem bylo projednávání, zda mají, či nemají jezdit po Praze fiakry. Skoro dvouhodinovou diskusi vyvolal jeden kůň, který sebou sekнул na Staroměstském náměstí. Fotka ležícího koně obletěla sociální sítě, aniž by následovala fotografie, na které kůň už zase stojí na svých čtyřech nohou. Proč zde připomínáme tuto událost? Ona se stala podnětem pro jednání na zastupitelstvu. Jednalo se a jednalo, ale o koně vlastně vůbec nešlo. Malým sálem paláce Žofín zněly výrazy jako tlaky fiakrových lobby, netransparentní schvalování provozu koňských spřežení v Praze, kdo asi za to vzal, či nechal případný úplatek a tak dále. Přitom se za celou dobu nikdo z hlavních aktérů diskuse ani jednou nezeptal, jak na tom ten kůň je. O koně totiž vůbec nešlo. Především šlo o zesměšnění a ponížení ostatních aktérů diskuse. Jaké je z toho poučení? Občané Prahy 1, stále si dávejte pozor na povalující se koloběžky a radši si poříďte koňskou podkovu pro štěstí.

MCTŽ

Naše Praha 1

Jít, či nejt k eurovolbám...

Dnes bych se rád výjimečně vyjádřil k tématu, které je zdánlivě daleko od naší krásné městské části. Všichni ovšem víme, že vše souvisí se vším a tudíž i volby a naše zastoupení v Evropském parlamentu budou mít nesporný dopad na život nás všech, tedy i občanů Prahy 1. V dnešní rozjitřené světové geopolitické situaci bude velmi důležité být aktivní nejen ve svém nejbližším okolí, ale snažit se podpořit i naše zájmy v rámci Evropské unie. Jsme malý stát, přesto naše hlasy pro naše zástupce v Evropském parlamentu mohou být významné. Námí zvolení poslanci a poslankyně budou hájit i zájmy nás, občanů Prahy 1.

Bojujme proto každý den proti všem nešvarům v naší milované Praze, ale zároveň sledujme a budme aktivní i ve volbách do Evropského parlamentu. Zvolme si takové zástupce, kteří mají naši důvěru a myslí na naši budoucnost a naše další generace. Nejen komunální volby jsou důležité pro náš život v naší milované městské části Praha 1.

Karel Grabein Procházka

REZIDENTI 1

Hned v úvodu bychom jako REZIDENTI 1 chtěli připomenout smutnou událost těchto dnů a uctít památku umělce, baletního mistra, našeho suseda, rezidenta z Malé Strany, který mezi námi na Praze 1 žil od roku 1971 a 15. května 2024, po dlouhé nemoci, nás opustil. RIP Vlastimil Harapes. Upřímnou soustrast všem nejbližším.

Jako REZIDENTI 1 jsme si dali za cíl plnění naší Vize 22 – zlepšit zeleň městské části Praha 1. Tento slib se nám daří plnit. 2. května jsme v parku na Alšově nábřeží spolu s místostarostkou pro životní prostředí MČ Praha 1 Kateřinou Klasnovou a Martinem Motlem, předsedou Výboru pro veřejný

prostor, vysadili krásnou vzrostlou lípu, která nahradila uhynulý strom, jenž zde již delší dobu chyběl. Dalším zasazeným stromem na území Prahy 1, a to hned vedle Staroměstské radnice, je javor babyka (Acer campestre) nebo též javor polní, který je doma téměř v celé Evropě s výjimkou Skandinávie. Ten byl vysazen 17. května. Letos je plánována ještě například dosadba ovocných stromů ve Františkánské zahradě, stromu na Slovanském ostrově či v Havelské ulici, kde se pro ně už připravují pěstitelské podmínky. Nový strom přibude také na rekonstruovaném dětském hřišti Za Haštalem. Tyto kroky jsou plněním Vize 22, kterou REZIDENTI 1 plní svoje předvolební závazky. Městská část Praha 1 může sázet stromy pouze v zeleni, kterou má ve správě, na ulicích má výsadbu na starosti magistrátní TSK. Připravuje se také revitalizace parku Kampa pod názvem Budoucnost parku Kampa. Své podněty a názory k připravované změně mohli na setkání 22. května vyjádřit všichni občané Prahy 1.

REZIDENTI 1

Klub PRAHA 1 SOBĚ a Zelení

Změna organizace dopravy v Petřské má zelenou

Tentokrát něco pozitivního. Již na setkání s občany v listopadu jste mohli zaznamenat náměty na zlepšení veřejného prostoru v Petřské čtvrti. Podkladem byly ideové práce studentů a studentek architektury. Kéž by na všechny sny byly peníze – to ale samozřejmě nejsou. Ve stínu velkých myšlenek však alespoň vznikl skromný záměr změny organizace dopravy neboli toku aut ulicemi Petřské čtvrti. Květnová komise dopravy tento plán podpořila jednomyslně, což nás velmi těší.

Petřská čtvrt ve srovnání s jinými rezidenčními okrsky Prahy 1 zbytečně trpí silným provozem v několika průtazích: Lannova–Klimentská–magistrála, Zlatnická–Soukenická–Revoluční, Truhlářská–Petřská–Těšnov. Kdo tu žijeme, jsme na to snad už i zvyklí, ale dobře to není. Navržená

náprava těchto závad využívá řešení pro rezidenční čtvrti obvyklé nejen ve světě, ale i na jiných místech Prahy. Jde o vytvoření smyček, které vrací vozidla přibližně na místo, odkud do čtvrti vjela. Tím pádem nemají řidiči s cílem mimo čtvrt motivační cestu obytnými ulicemi zkracovat. Doufáme, že plán bude směřovat k rychlé realizaci, protože se v první fázi nejedná o nákladné úpravy. Může se stát, že jako obyvatelé Petřské čtvrti budeme po změnách vyjíždět ven jinou ulicí, ale nebrblejme, změny povedou k úbytku hluku, zplodin a nebezpečí, zejména pro děti a seniory.

Bude potřeba navázat další modernizací dopravních řešení v centru, na kterých politická reprezentace snad najde většinovou shodu. Praze již ujel vlak – dnes dostáváme četné zprávy o polidštění veřejného prostoru nejen z Barcelony, Paříže či Vídně, ale také z Bratislavy či Tirany. Zase ale máme díky zpoždění výhodu, že spousta opatření, která se jinde osvědčila, můžeme jen jednoduše okopírovat.

PAVEL MARC, Klimentská

ODS

Koloběžky v ulicích zůstávají a překážejí

Odstranit z ulic Prahy 1 záplavu „sdílných“ koloběžek považujeme za svou povinnost vůči občanům, jde o jeden z nejviditelnějších problémů spojených s turismem u nás. Všichni, kdo problém sledují, už vědí, v čem je problém: ulice i chodníky spadají pod magistrát, sama Praha 1 je relativně bezmocná. Už v loňském roce se podařilo vytvořit shodu všech politických stran v Zastupitelstvu na tom, že tento elektrošrot musí zmizet. Proběhl bezpočet jednání a schůzek, nakonec byla řešením problému pověřena Technická správa komunikací (TSK). A ta nedávno představila návrh smlouvy, která měla vztah Prahy a provozovatelů vyjasnit. Smlouva je ovšem neuvěřitelně špatná, jde koloběžkářům doslova na ruku. Na květnovém jednání Zastupitelstva Prahy 1 jsme proto prosazovali, aby se naše radnice proti tomu jednoznačně vymezila. Navrhli jsme praktické a funkční řešení, které mohlo z ulic zaparkované koloběžky dostat. I když TSK odmítá parkování koloběžek zakázat úplně, prosazovali jsme systém odstavných míst na hranici Prahy 1. Chtěli jsme rovněž, aby naše radnice získala pravo-

moc pohozené koloběžky sama odvézet. Většina zastupitelů však tyto a další naše návrhy zamítla. Výsledkem jednání jsou tak jen obecná konstatování bez reálných kroků. Nejsme si vůbec jisti, že na jeho základě půjde boj s koloběžkami vyhrát.

Své snahy samozřejmě nevzdáváme. I když nemáme k dispozici resort dopravy ani resort bezpečnosti, povedeme boj dál na jednání rady i zastupitelstva. V minulosti jsme vyhráli boj nad vozítky segway i nad nechvalně proslulými pivními koly. Proto věříme, že zvládneme i toto. Držte nám palce!

ODS

Piráti a občané z Prahy 1

A máme tady doslova už jen pár dnů, které nás dělí od konce školního roku a zaslouženého hromadného odjezdu na prázdniny! Odpočinek si zaslouží naši pedagogičtí a nepedagogičtí pracovníci a pracovnice (i když je i během léta často čeká dost práce), malé i velké děti a v neposlední řadě také rodiče.

Ti všichni tvoří atmosféru a nepopíratelnou kvalitu našich škol, podílejí se na jejich projektech a řeší problémy, které logicky nastávají. Jako například zástupci čtrnácti devátých tříd z pěti základních škol zřizovaných naší městskou částí, kteří během školního roku každý měsíc přicházeli jednat na radnici.

Společná konstruktivní setkání mě samotného opravdu leccemu naučila. Nejvíce jsem oceňoval přístup devátáků a devátaček ke školním problémům dnešní doby: k šikaně, sebepoškození a hledání sebe sama. A to se o tom mnohdy opravdu těžko hovoří...

Zcela otevřeně a kriticky musím říct, že občas nejsou problémem děti, ale z mého pohledu rodiče. Na druhou stranu mnohé z rodičů obdivuji, s řadou z nich se povedlo problémy eliminovat nebo dokonce odstranit.

Tak jako na konci června opustí naše školy kromě devátáků i žáci a žačky z nižších ročníků, kteří budou pokračovat na víceletých gymnáziích, nastoupí na začátku září nové děti do prvních tříd. Obdobně se těšíme i na nové předškoláčky v našich mateřských školách. Děkuji proto našim mateřinkám i základním školám za přípravu a organizaci zápisů. Zájem o ně a skvělá obsazenost škol a školek (s předností pro děti z Prahy 1) jsou dokladem kvality a dobré práce.

Zatímco budou prázdniny zejména pro děti časem odpočinku, naše školy

tento čas tradičně využijí pro menší i větší rekonstrukce anebo zkvalitňování vybavy učeben, tělocvičen, hřišť, zahrad a školních jídelen. Proto i letos v létě se na některých místech bude naplno pracovat a děti se spolu se svými rodiči už teď mohou těšit na lepší vybavení a prostředí.

Přeji za náš klub vám všem klidný a úspěšný závěr školního roku a krásné prázdniny.

David Bodeček a kolegové z klubu Piráti a občané z Prahy 1

TOP 09

Letní přání a řešení veřejného pořádku

Vážený občané, s nástupem léta se naše Praha 1 proměňuje v ještě živější a pulzující místo, které přitahuje turisty a návštěvníky. Bohužel s tímto nárůstem aktivity přicházejí i problémy narušující kvalitu našeho každodenního života. Myslíme tím především problémy s hlukem, zejména v nočních hodinách, a fenomén „alkoturistiky“ v podobě pub crawlu.

Rozumíme, že tyto jevy výrazně ovlivňují pohodlí a klid našich občanů. Proto nepolevíme v práci na zlepšení veřejného pořádku a kvality života v městské části Praha 1. Spolupracujeme s hlavním městem Prahou a Ministerstvem pro místní rozvoj na nalezení a uplatnění účinných opatření, která by řešila tyto problémy způsobené pub crawlu.

Naší prioritou je zajistit bezpečnost a klid ve veřejném prostoru. Úzce spolupracujeme s městskou policií, PČR a dalšími příslušnými orgány, abychom důsledně kontrolovali dodržování pravidel a dbali na řádné užívání veřejného prostoru. V tomto ohledu se daří situaci zlepšovat a možná porušení vymáhat.

Tato agenda je však během na dlouhou trať. Rádi bychom, aby se jednotlivé kroky dařilo řešit rychleji. Vyžadují ale spolupráci mnoha orgánů a využití mnoha právních nástrojů. Ujišťujeme vás, že nepolevíme a budeme dělat maximum pro to, abychom dosáhli cíle v co nejkratším čase. Vaše pohodlí a bezpečnost jsou pro nás na prvním místě.

Děkujeme vám za pochopení a spolupráci. Přejeme vám klidné, příjemné a bezpečné léto.

TOP 09

(pozn.: Obsahuje příspěvky, které byly dodány do uzávěrky magazínu. Příspěvky nevyjadřují stanovisko redakce a za jejich obsah ručí jednotlivá politická uskupení.)

Galerie La Femme aneb domácí úkoly odevzdány

Možná si říkáte, co se skrývá za tímto titulkem? Přicházíme s vysvětlením, které nadchne nejednoho milovníka či milovnici výtvarného umění. La Femme můžete na adrese Bílkova 2, Praha 1 navštěvovat od dubna 2000, kdy se tohoto prostoru ujal Miroslav Lipina.

„Dříve jsem připravoval výstavy po celé Praze. Jedním z míst byla také tato galerie. Když se prostor uvolnil, rád jsem se ho ujal. Jsme zde již neuvěřitelných dvacet čtyři let,“ popisuje galerista začátky dnes již legendárního uměleckého stánku.

V roce 2003 vznikl nápad na takzvané „domácí úkoly“, které v galerii začali zadávat výtvarníkům a výtvarnicím, a to jak renomovaným, tak začínajícím mladým talentům. Postupně si tyto tematické výstavy našly svoje nezaměnitelné místo a oblibu nejen u tvůrců a tvůrkyň, ale zejména u návštěvníků a návštěvnic galerie. „Téma byla opravdu pestrá, dělali jsme například Sto let Bohumila Hrabala, Sto

Kurátorka Monika Lipinová a galerista Miroslav Lipina

let Avignonské slečny od Picassa, Pět set let Mona Lisy, Inspirováno filmem, Hudba v obrazech, První republika... Ke každému se vždy pořádají besedy a zvou se zajímavé osobnosti, které nám výstavy zahajují. Vzpomínám si na Marka Ebena, Jiřího Suchého, Ivanu Chýlkovou, Bolka Polívku, Chantal Poullain, Jana Kanyzu, Davida Vávru a mnoho dalších skvělých lidí, kterým velice děkujeme za přízeň,“ doplňuje Miroslav Lipina.

Letošní rok je v La Femme věnován počtě Zuzaně Navarové. Ke dvacátému výročí jejího odchodu bude připravena také rozšířená výstava v prostorách Novoměstské radnice. „Na fanoušky a fanynky Zuzany Navarové a výtvarného umění se s touto výstavou budeme těšit od prvního října do konce listopadu. Vše doplní hudební program, takže mohou již nyní pozvat na koncert 17. října, což bude velká pocta Zuzaně Navarové a my se těšíme na interprety, kteří zde vystoupí. Samozřejmě by to nešlo bez Nerez a Lucia, tedy Víta Sázavského, Zdeňka Vřešťála a zpěvačky Lucie Šoralové. Těšit se budeme také na Renatu Drössler, Yellow Sisters, Radku Fišarovou, Danu Škardovou nebo Marii Puttnerovou,“ upřesňuje chystaný projekt další důležitá osoba Galerie La Femme, Monika Lipinová (Mona Lipi), která v rámci galerie zastává roli kurátorky.

Pokud tedy milujete výtvarné umění, jistě vás návštěva galerijního prostoru v Bílkově ulici potěší, protože kromě zmiňovaných „domácích úkolů“, které zde realizují jednou až dvakrát ročně, tu najdete opravdu širokou nabídku uměleckých děl. ■

Text a foto: Martin Bačkovský

#Jedničkažije

Léto klepe na dveře. Přichází čas užívat si krásy Prahy uvnitř i venku. Kadence jedinečných akcí se roztáčí na plné obrátky. U toho nesmíte chybět!

Skvělé koncerty

Čapadlo Summer Terrace
Čapadlo Hollar – otevřeno každý den
Nejlepší letní outdoorové koncerty se skvělým jídlem a pitím.
<https://1url.cz/51M6D>

Vnitrublok
– křest klipu + Jakub König
13. 6. ve 20:30, velký sál Lucerny
Altpopová kapela Vnitrublok představuje své debutové album.
<https://1url.cz/Y1M6h>

Gossip
Roxy – 26. 6. ve 20:00
Americká indie rocková kapela hlásí comeback.
<https://1url.cz/g1M6C>

Beatsteaks
22. 6. v 19:00,
Lucerna Music Bar
Německá punk rocková kapela s téměř třicetiletou historií.
<https://1url.cz/c1M6Z>

Nejlepší výstavy

Prague Rooftop Festival
Po celé léto na pražských střechách
Fantastická atmosféra a výhledy na nejrůznějších místech v Praze!
<https://1url.cz/u1M6U>

Žijeme lidský Svaz
československého díla 1914–1948
Do 15. 9., Uměleckoprůmyslové museum
Design a umění z první poloviny dvacátého století.
<https://1url.cz/H1M6I>

Zhanna Kadyrova: Unexpected
Do 30. 6., Galerie Rudolfinum
Objekty všedního života vyprávějí příběh ruské invaze na Ukrajinu.
<https://1url.cz/O1M6g>

Český kubismus
Stálá expozice, Dům U Černé Matky Boží
Jedinečný umělecký styl, který přitahuje pozornost celého světa.
<https://1url.cz/11M6v>

Letní tábortová radost

Výtvarné kroužky pro rodiny

YMCA: Rodinné centrum a dětská skupina Sovička

Již patnáct let rozvíjí organizace YMCA v Haštalské ulici 21 činnost Rodinného centra a dětské skupiny Sovička. Prostory jí k tomu poskytla městská část Praha 1. Díky nabídce širokého spektra služeb pro trávení volného času sem přichází za zábavou lidé z širokého okolí.

„Dětská skupina má kapacitu dvanáct dětí předškolního věku. Mezi rodiči i dětmi jsou společně s rodinným centrem oblíbené a vyhledávané,“ říká Petr Bruna, ředitel YMCA Praha. „Nabízíme i kroužky pro děti. Prostor herny poskytujeme matkám s dětmi i dalším subjektům,“ dodává. Například Italský institut využívá místnost pro svoji školičku, křesťanská církev v neděli k bohoslužbám, jiné skupiny se tu scházejí k meditaci, k výtvarným dílnám, cvičení nebo v kurzech běhání pro ženy. Další se těší z možností, které nabízí nainstalovaná keramická pec (více na www.rodinne-centrum-ymca.cz).

Jádrem Rodinného centra jsou právě děti a rodiče dětské skupiny Sovička, pro které pracovníci, pracovnice

a dobrovolnictvo YMCA připravují i další aktivity, jako je dětský den s během v Lannově, loučení před prázdninami, masopustní průvod, čarodějnice, zdobení vánočního stroměčku, mikulášská nadílka a další. Často jsou to volně přístup-

né akce, k nimž se mohou přidat i rodiče s dětmi z okolí. Dobré je proto sledovat neustále aktualizovanou facebookovou stránku Rodinné centrum YMCA (www.facebook.com/rodinne.ymca).

„Je pro nás důležité, aby se všichni v centru cítili vítáni, děti i dospělí. Aby se sem rádi vraceli a bylo jim tu dobře. Mohou se přidat k již probíhajícím aktivitám, nebo využít prostor ve volných termínech a přijít s vlastní nabídkou a aktivitou,“ zve ke spolupráci Petr Bruna. „Ozvěte se nám. Budeme rádi, když prostor bude co nejvíce sloužit místním lidem,“ dodává.

YMCA pořádá tábory, oddíly a kroužky (sportovní, výtvarné, skautské, vzdělávací), provozuje mateřská centra pro rodiče s malými dětmi, hudebně-sociální dílny pro dospívající, podporuje mladé lidi v obtížných životních situacích a mnoho dalšího. Její pobočky najdete v České republice na šestadvaceti místech. V tuzemsku má čtyři tisíce členů a členek a svou činností zasahuje téměř padesát tisíc lidí (více na www.ymca.cz). ■

Text: Milan Hulínský
Ilustrační foto: YMCA

Příběh Bohdana Sekowského: Filatelie jako radost v těžkých časech

Bohdan Sekowski

V dalším ročníku cyklu Příběhy našich sousedů, ve které žáci a žačky základních škol mapují životní osudy vybraných pamětníků a pamětnic, se podíváme na život pana Bohdana Sekowského. Jeho příběh, který je plný dramatických událostí a osobních výzev, je důkazem houževnatosti a odhodlání čelit nepřízni osudu.

Bohdan Sekowski se narodil v květnu 1929 v Liberci jako nejstarší syn v rodině živnostníka. Měl mladší sestru a bratra. Rodina se musela v důsledku hospodářské krize několikrát stěhovat. Nejprve do polského města Zakopané, kde Bohdanův otec provozoval penzion. Pár měsíců po příjezdu ale zjistili, že krize zasáhla i Polsko a otcův penzion začal krachovat. Rodina se proto vrátila zpátky do Československa. Ne do Liberce, ale ke strýci do Prahy. „Stěhování bylo takové, že maminka měla dva kufry a dvě děti. A potřebovali jsme se dostat alespoň do Ostravy, ona už tenkrát ta situace na hranicích nebyla nějak růžová,“ vzpomíná v rozhlasové reportáži, kterou zpracovali žáci a žákyně ZŠ Vodičkova, pan Sekowski. Mezi Polskem a Československem v té době totiž panovalo značné napětí kvůli sporu o Těšínsko.

Po návratu do Československa se rodina usadila v Praze, kde Bohdan Sekowski dokončil gymnázium. Maturitu složil v roce 1948 v období, kdy se k moci dostal komunistický režim. „Byla to doba, jak bych to řekl, divná,“ popisuje své pocity pan Sekowski. Kvůli jeho buržoaznímu původu mu bylo odepřeno vysokoškolské vzdělání, což pro něj bylo velmi bolestivé. „Nepřijít na vysokou školu,“ vzpomíná s hořkostí, „posuzovalo se to i z hlediska původu. Můj otec byl živnostník, tak mě na vys-

kou nepustili.“ A ani pro rodinu pana Sekowského nebyl život v komunistickém Československu jednoduchý. Otec kvůli režimu záhy přišel o živnost a nakonec se rozpadly i rodinné vztahy.

Navzdory těžkostem si pan Sekowski našel své štěstí v rodině a ve filatelii, které se věnuje dodnes. Jeho pracovní život byl rozmanitý a často vynucený dobou, ve které žil. Pracoval například jako účetní, hospodářský správce, učitel, ředitel dětského domova, dělník, referent a nakonec i vedoucí kontrolor. Od roku 1990 je v důchodu, ale nadále se věnuje svému koníčku – filatelii. „Můžu dělat, co chci, můžu mluvit, co chci, žiji spokojeně a baví mě pořád pracovat,“ říká dnes s úsměvem pan Sekowski.

Podle pana učitele Heřmana Kempfera, který pomáhal týmu studujících s vedením, je největší přínos projektu v tom, že si děti vyzkoušely badatelskou i novinářskou práci. „Šlo o práci v týmu, kooperaci, schopnost přemýšlet, rozhodovat se a poznávat své tvůrčí schopnosti,“ dodává. Zájem dětí o projekt byl podle něj značný. „Když jsem to řekl na hodině, okamžitě se přihlásilo tolik dětí, že jsem musel udělat výběr,“ popsal pan učitel.

Příběh pana Sekowského, zpracovaný žáky a žákyněmi ZŠ Vodičkova, nejenže ilustruje obtíže a radosti života v těžkých časech, ale také ukazuje důležitost mezigeneračního dialogu. ■

Text: Michal Tománek

Foto: Archiv Post Bellum

Bohdan Sekowski s týmem ZŠ Vodičkova

Post Bellum

Kafka, kam se podíváš

Židovské muzeum v Praze připravilo na červen sérii volně přístupných kulturních akcí, které propagují stoleté výročí úmrtí mezinárodně ceněného spisovatele židovského původu Franze Kafky. Vydejte se na výstavu obálek knih, které zřejmě nikdy nevznikly, nebo na přednášku o lásce i přátelství v Kafkově životě.

■ 4.–30. června 2024

Galerie Roberta Guttmanna, 9:00–18:00

Výstava Oded Ezer: Samsovo tajemství

Přední izraelský typograf Oded Ezer se inspiroval Proměnou spisovatele Franze Kafky a do Prahy přináší své výtvarné delirické líčení s tématem vzrůstajícího Řehoře Samsy. Výstava titulů čtyřadvaceti knih, které ovšem nikdy nebyly vydány, představuje Řehoře Samsu jako plodného autora literárních děl, která ovšem, na rozdíl od děl Kafkových, nikdo nezachránil. Jak Řehoř Samsa žil? Jak přemýšlel? Vystavené knihy mají své obálky a tituly, ale jejich stránky zejí od první do poslední prázdnotou... Povídka, která od svého vydání jítřila fantazii čtenářstva i tvůrců a tvůrkyň, nyní ožívá v Ezerových kresbách.

Komentované prohlídky 6. června (v rámci Muzejní noci) a 26. června provádí kurátorka výstavy Michaela Sidenberg.

■ 17.–20. června 2024

TRANSATLANTIC KAFKA:

série přednášek a panelových diskusí

Pondělí 17. června 2024

– zahajovací přednáška **Duchovní spřízněnost: Kafka v Československu**

Maiselova synagoga, 17:00 hodin
Literární vědkyně a překladatelka **Veronika Tuckerová** představí recepci Franze Kafky v komunistickém Československu.

– **diskuse: Reflexe kafkovského století**

Maiselova synagoga, 19:00 hodin
Literární vědkyně a překladatelka **Veronika Tuckerová**, spisovatelka **Magdaléna Platzová** a překladatel **Ross Benjamin** se zaměří na komplexní svět Franze Kafky a jeho interpretace napříč uplynulými stolety. Moderátorem večera bude **Seth Rogoff**.

■ Úterý 18. června 2024:

– **přednáška: Franz Kafka a Max Brod**

Michael Florian: Franz Kafka, archiv Židovského muzea v Praze

Maiselova synagoga, 17:00 hodin
Spisovatelka a novinářka **Elif Batuman** přiblíží vztah Franze Kafky a Maxe Broda a Brodovu roli při uchování a interpretaci Kafkova díla.

– **diskuse Kafkův odkaz:**

Ženy a umění v dialogu

Knihovna Václava Havla, 19:00 hodin
Spisovatelky **Magdaléna Platzová** a **Monika Zgustová** společně se sochařem a malířem **Jaroslavem Rónou** nastíní vztah Franze Kafky k Mileně Jesenské a Felici Bauerové a způsoby, jakými se tyto vztahy promítly do umění. Večerem vás provede **Petr Vizina**.

■ Středa 19. června 2024

– **diskuse Co mám společného s židovstvím? Kafka a identita**

Maiselova synagoga, 17:00 hodin
Diskutujte s překladatelem **Rossem Benjaminem** a profesorem **Danielem Medinem**

o tom, jaký byl Kafkův vztah k jeho židovské identitě. Večerem vás provede **Seth Rogoff**.

– **hlavní přednáška: Kafka a láska**

Maiselova synagoga, 19:00 hodin
Akademička a literární kritička **Merve Emre** se zaměří na to, jak Franz Kafka vnímal lásku – ať už vyjádřenou prostřednictvím dopisů či manželstvím.

■ Čtvrtek 20. června 2024

– **diskuse: Odkaz a role snů v Kafkově díle**

Maiselova synagoga, 17:00 hodin
Předseda Rakouské společnosti Franze Kafky **Manfred Müller** a spisovatel **Hans Platzgumer** pohovoří o roli, jakou v Kafkových dílech sehrály sny. Akce se koná ve spolupráci s Rakouským kulturním fórem.

Text: Židovské muzeum v Praze

Vavro Oravec: Franz Kafka žil v Praze, archiv Židovského muzea v Praze

Sojka obecná: Svým projevem mate i ucho navyklé ptačím zvukům

Sojku obecnou známe alespoň podle jména opravdu všichni. Původně lesní pták totiž v posledních desetiletích obsadil městské zahrady a parky, ztratil plachost a můžeme se s ním setkat z bezprostřední blízkosti. Díky hlučnému projevu a barevným pírkům v křídle se objevuje i v řadě písní a říkadel.

Sojka je poměrně velký pták, o něco robustnější než hrdlička zahradní. Mezi našimi zástupci čeledi krkavcovitých je rozhodně nejbarevnější. Převládajícím zbarvením je světle hnědá s narůžovělými odstíny. V letu „svítí“ bílý kostřec – skupina per nad ocasem, který je černý. Černobílé jsou i letky v křídlech. Charakteristický je silný černý zobák, černý „vous“ a světlá oční duhovka. Nejtypičtějším, dobře viditelným, a tudíž i nejznámějším znakem sojčího šatu jsou modrá „sojčí“ pírká v křídle, častá ozdoba mysliveckých klobouků. Jedná se o křídelní krovky, které jsou blankytně modré s černými proužky. Podle počtu a šířky těchto proužků lze u sojky dokonce určit stáří. Zajímavé je, že modré zbarvení pírek není způsobeno pigmentem, ale jedná se o takzvané strukturální zbarvení, které vzniká lomem světla na paprscích per. Obě pohlaví jsou zbarvena stejně a ani podle velikosti je vizuálně nelze rozlišit.

Ač sojka systematicky patří do řádu pěvců, její pěvecké umění není nikterak oslnivé. Jen v předjaří můžeme občas z blízkosti slyšet tiché švitoření, které by se dalo nazvat zpěvem. Velice často imituje jiné druhy ptáků a vydává nejrůznější mňoukavé, vrzavé a kňouravé zvuky. Obzvláště věrně dokáže napodobit hvízdání káně lesní, čímž často zmate i zkušené znalce ptačích hlasů. Přesto hlas sojky proslavil, a to snad ještě více než modrá pírká. Při spatření predátora či člověka ve svém revíru se totiž začne ozývat hlasitým drsným varováním „črééé“, kterým na vetřelce upozorní nejen svého partnera, ale i ostatní obyvatelstvo lesa či parku. Bylo dokonce experimentálně ověřeno, že například veverka skutečně zbystří pouze při zaslechnutí hlasu sojky – jiné podobně hlasité zvuky je nechávají klidnými. I vědecky se tedy potvrdila známá skutečnost, že Krakonoš si strážce svého revíru opravdu dobře vybral. Díky tomuto chování se sojce dostalo řady často velmi nelichotivých přezdivek, a dokonce byla spolu se strakou předem direktivně vyřazena z hlasování o českého národního ptáka. Její negativní pověst navíc ještě posiluje zveličovaná „záliba“ ve vybírání vajec a mláďat z hnízd drobných pěvců. Často se tak objevují názory (a to i mezi ornitology a ornitoložkami), že je třeba sojky a straky „likvidovat“, i když se vícekrát prokázalo, že za poklesem početnosti drobných pěvců stojí spíše změny prostředí a úbytek jejich potravy.

Se sojkou se v současnosti můžeme běžně setkat i v centru Prahy. Hnízdí ve větších parcích, třeba na Petříně či ve Vojanových sadech, ale potravu hledá i ve dvorech vnitrobloků. V zimě ji často můžeme vidět na krmítku, kde nepohrdne jakoukoli potravou. ■

Text: Jaroslav Cepák
Kresba: Lucie Croco

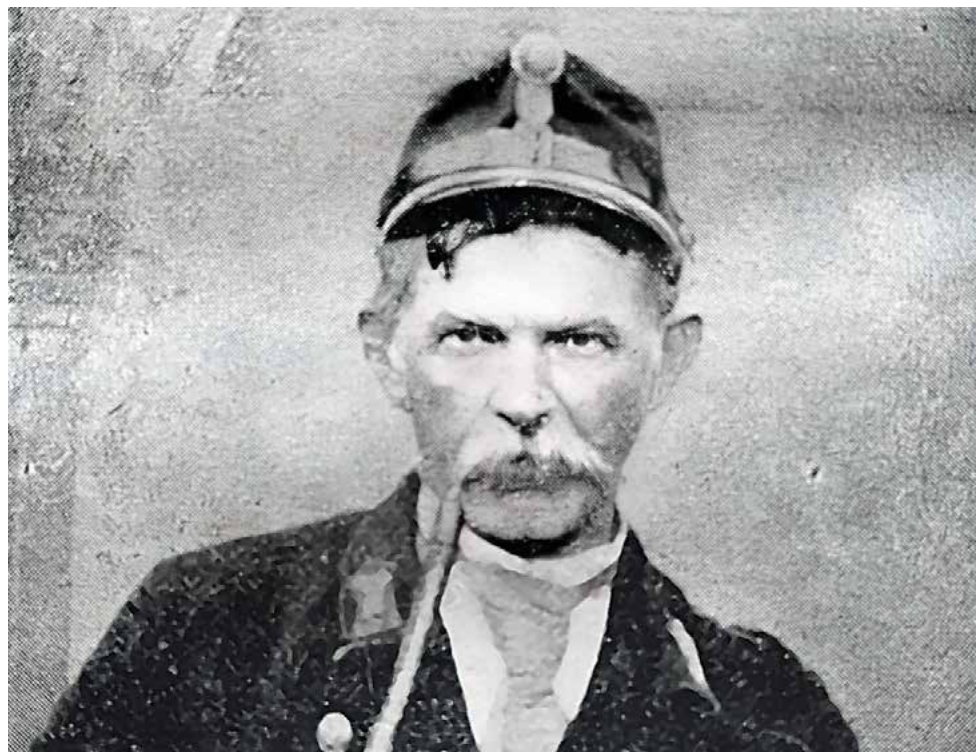

Kvízová otázka o ceny:
Sojka má velký význam pro šíření jednoho z našich stromů. Kterého?

Soutěžící s první správnou odpovědí na e-mail petrinskainiciativa@gmail.com vyhraje knihu.

Na všechny akce je vstup volný, vzhledem ke kapacitám si své místo rezervujte na www.jewishmuseum.cz/program-a-vzdelavani/akce-pro-navstevniky
Chcete vědět o více kafkovských akcích nebo si přečíst špičky z jeho života? Sledujte www.kafka100.cz

Jediná dochovaná fotografie Františka Hrdiny (s fajfkou)

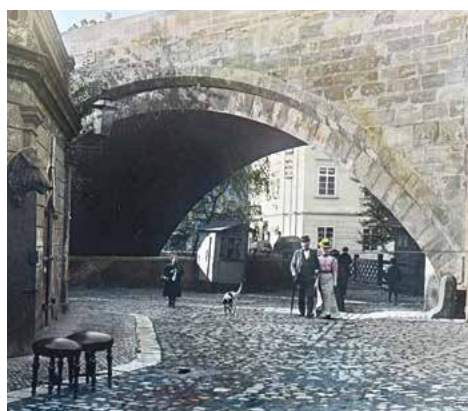
Pošťák z Malé Strany prchl do Uher

František Hrdina se vyučil ševcem, ale řemeslu se nikdy pořádně nevěnoval. Stal se listonošem. Na starosti dostal Malou Stranu a Hradčany. Rajon to byl nejen velký, nýbrž také kopcovitý a plný hostinců.

Proti padesátiletému Hrdinovi nemohl nikdo říct křivé slovo. „Byl ve své poštovní službě až dosud zcela spolehlivý, takže mu byly i velké peněžní obnosy svěřovány, které vždy řádně odvedl. Jedinou jeho slabou stránkou bylo, že se rád opíjel,“ charakterizoval malostranského pošťáka dobový tisk.

Záhadné zmizení

Vše platilo do druhého zářijového dne roku 1895. To pondělí si Hrdina jako

Z Hrdinova malostranského rajonu

kterékoli jiné ráno vyzvedl v Jindřišské ulici poštu a s ní přibližně deset tisíc v hotovosti, z toho 4 158 zlatých pro malostranskou firmu Lederer a spol. Konkrétně šlo o 2 793 zlatých poukázaných na Kladně a dalších 1 364 zlatých 95 krejcarů odeslaných z Domažlic.

Také odpoledne probíhalo docela normálně. František Hrdina se vrátil na ředitelství a nadřazeným předal výkazy, v nichž všichni adresáti finančních částek, včetně prokuristy společnosti Lederer a spol., potvrdili, že poukázané peníze přijali. Vše se zdálo v naprostém pořádku.

Idyla skončila následujícího rána. Hrdina nejen, že se nedostavil do práce, ale záhy se na ředitelství pošt a telegrafů v Jindřišské ulici objevila jeho žena s tím, že její muž předešlého dne večer vůbec nedorazil domů. Spolu s dcerou bydleli v břevnovské osadě Tejnka za Říšskou (také Strahovskou) branou, která fakticky oddělovala Hradčany od Břevnova. Měli tu pěkný domek, jehož hodnotu později policie vyčíslila na pět tisíc zlatých.

„Určitě se mu něco stalo. Jestli on někam nespádl?“ bědovala Hrdinova žena, když zjistila, že její muž nepřišel ani do práce.

Na neštěstí či dokonce tragédii mysleli zprvu i Hrdinovi kolegové a nadřízení z úřadu, uběhlo však jen několik minut, když se v budově ředitelství objevil také prokurista firmy Lederer a spol., aby pátral po osudu peněz, které měla pošta předchozího dne jeho společnosti na Malou Stranu doručit.

Úředníci ho konfrontovali s výkazem, který jim Hrdina předešlého odpoledne odevzdal. „Je toto váš podpis?“

„To bych se na to podíval!“ prohlásil rozhořčeně prokurista a úředníkům bylo jasno. František Hrdina zmizel i s penězi.

Červený nos

Ředitelství pošt a telegrafů vzápětí vyzvolalo pražskou policii. „Hrdina jest střední slabší postavy, má prošedivělé kníry a vlasy a červený nos. Někdy také nosívá tmavé brejle,“ hlásila policejní relace.

Brzy se také objevila první svědectví. Podle jednoho byl Hrdina spatřen v pondělí večer na Malé Straně, když „odcházel z hostince v nápadně veselé náladě“.

Podle dalšího, které poskytl vyšetřovatelům jistý poštovní sluha, byl František Hrdina viděn na Smíchově, kterak „se ubíral zamýšlen směrem k Písečnému vrchu u Strahovských skal“.

Policejní komisař Václav Olič vedl pátrání po zmizelém pošťákovi. Tehdy byl však ještě mladík

Na policejní ředitelství se dostavil i obchodník z Malé Strany, kterému v kritický den přinesl Hrdina peníze. „Současně vytáhl ještě několik peněžních psaní a podává mu je, pravil: „Vezměte si, které chcete. Já už s tím nechci nic mítí.“ Když dotyčný muž cizí peníze odmítl, Hrdina údajně zandal obálky s hotovostí zpět do brašny a velice rozrušen, ba rozčilen odešel.

Po tomto svědectví se zdálo pravděpodobné, že „pošťák Hrdina zachvácen byl choromyslností“. Jaký je jeho další osud, zůstávalo však nejasné.

Trocha legrace

Hrdinovo zmizení vyvolalo řadu vtipů, které kolovaly veřejností a záhy pronikly do Humoristických listů. Ty je citovaly ve svém vydání z 27. září 1895: „Listonoš Hrdina byl prý náruživým pijákem lihovin. A že po něm není ani čužu?“ Nebo: „Zmizelý Hrdina je švec a pomáhá teď svým potřebným soudruhům. Považme jenom, co tajní roztrhají bot honěním se za ním!“

Tak plynuly týdny. Poté měsíce. Na Hrdinu se pomalu zapomělo. Až přišel pátek 24. ledna 1896. Ten den se časné ráno na vrátnici policejního ředitelství v Poštovské ulici (již zanedlouho ponese název Karoliny Světlé) objevil starší muž,

Břevnovská osada Tejnka sahala až k Hradčanům

Říšská nebo Strahovská brána oddělovala Hradčany od Břevnova. V letech 1898 až 1899 byla s okolním opevněním Prahy zbořena

který žádal, aby byl předveden ke komisaři Oličovi, jenž vyšetřování pošťákova případu vedl. Nebyl to nikdo jiný než František Hrdina. Vzápětí známému detektivovi vylíčil, kolik neblahého se ono zářijové pondělí v jeho životě odehrálo. Konkrétně tvrdil, že dopisy s hotovostí určené firmě Lederer a spol. na obchůzce Malou Stranou ztratil a „v největším zděšení a ze strachu, aby nebyl ihned zatčen, padělal podpisy příjemců“. Večerním vlakem pak odjel do Vídně. „Kolik jste u sebe měl peněz?“ optal se komisař Olič.

„Jen sedm zlatých a třicet krejcarů,“ dušoval se Hrdina s tím, že ve Vídni nenašel žádnou práci, a tak se připojil ke dvěma potulným harfenistkám, které zde potkal, a pokračoval s nimi do Uher, kde si vydělávali hraním – ženy brnkaly na harfu, Hrdina je doprovázel na harmoniku. Po několika měsících odjel vlakem do Prahy a z nádraží se vydal rovnou do Poštovské ulice na policejní ředitelství, což ocenila pražská veřejnost i Humoristické listy další várkou vtipů: „Listonoš Hrdina je prý muzikální. Proto se přihlásil k base.“

Překvapivý rozsudek

Pražský porotní soud v případě zmizelého pošťáka zasedl 13. dubna 1896.

František Hrdina znovu tvrdil, že peníze nešťastně ztratil a „jen ze strachu“ uprchl z Prahy do Vídně a odtud dál s oběma harfenistkami do Uher.

„Poště jsem poctivě sloužil třicet dvacet roků a těšil se na výslužbu. Jak bych mohl něco takového udělat? Bůh Všemohoucí ví, že jsem to neudělal! Kdybych chtěl něco vzít, tak jsem to vzal mnohem dřív, když jsem byl mladší a měl větší zásilky v rukou,“ vzlykal před soudem Hrdina a dodal (jeho pláč náhle ustal, takže mluvil docela věcně): „Prosím vás, kdybych chtěl krást, proč bych si nenechal celých deset tisíc, které jsem ten den roznášel?!“

Zejména poslední argument na porotu složenou z vážených občanů zapůsobil. Ze dvanácti jich hned sedm (tedy potřebná většina) označilo Františka Hrdinu za nevinného a ten byl krátce poté rozhodnutím soudu propuštěn na svobodu. Jestli mu ovšem odpustila (viz **TAJENKU švédské křížovky na str. 38**), když zjistila, že se déle než čtvrt roku toulal po Uhrách s párem harfenistek, je otázkou. ■

Text: Dan Hrubý,
autor Pražských příběhů
Foto: Archiv Pražských příběhů

Strahovskou branou na Pohořelci pošťák denně procházel

Křížovka musí mít duši

Mnozí z vás, našich čtenářů a čtenářek, pravidelně luští naši oblíbenou křížovku. Napadlo nás, že by vás mohlo zajímat, kdo ji připravuje. I proto jsme si popovídali s jejím autorem Jirkou Křížovkou Zvolánkem z Pardubic.

Kdy jste začal tvořit křížovky?

K luštění mě nenásilnou formou přitáhl můj děda, pan Jan Chmelík z Hlinska, když mi bylo jedenáct let. Stále jej obdivuji za to, jak dokázal kluka, který nechyběl u žádné roštárny, doživotně připoutat k tak nádhernému sedavému koníčku. Křížov-

ky letos luštím padesát let, ale tvorba je diametrálně odlišná disciplína. Moje první neumělé pokusy pro dědu sice vznikly záhy po pochopení, co to je křížovka, ale byly to výtvořky, které by nemohly jít do tisku. Neměl jsem žádné odborné knihy, jen výpisky z křížovek. Vzpomínám si, že

jsem své kreace nosil i na četná rande (*směje se*). V tajenkách byla různá vyznání lásky a na křížovky se tak daly balit i holky.

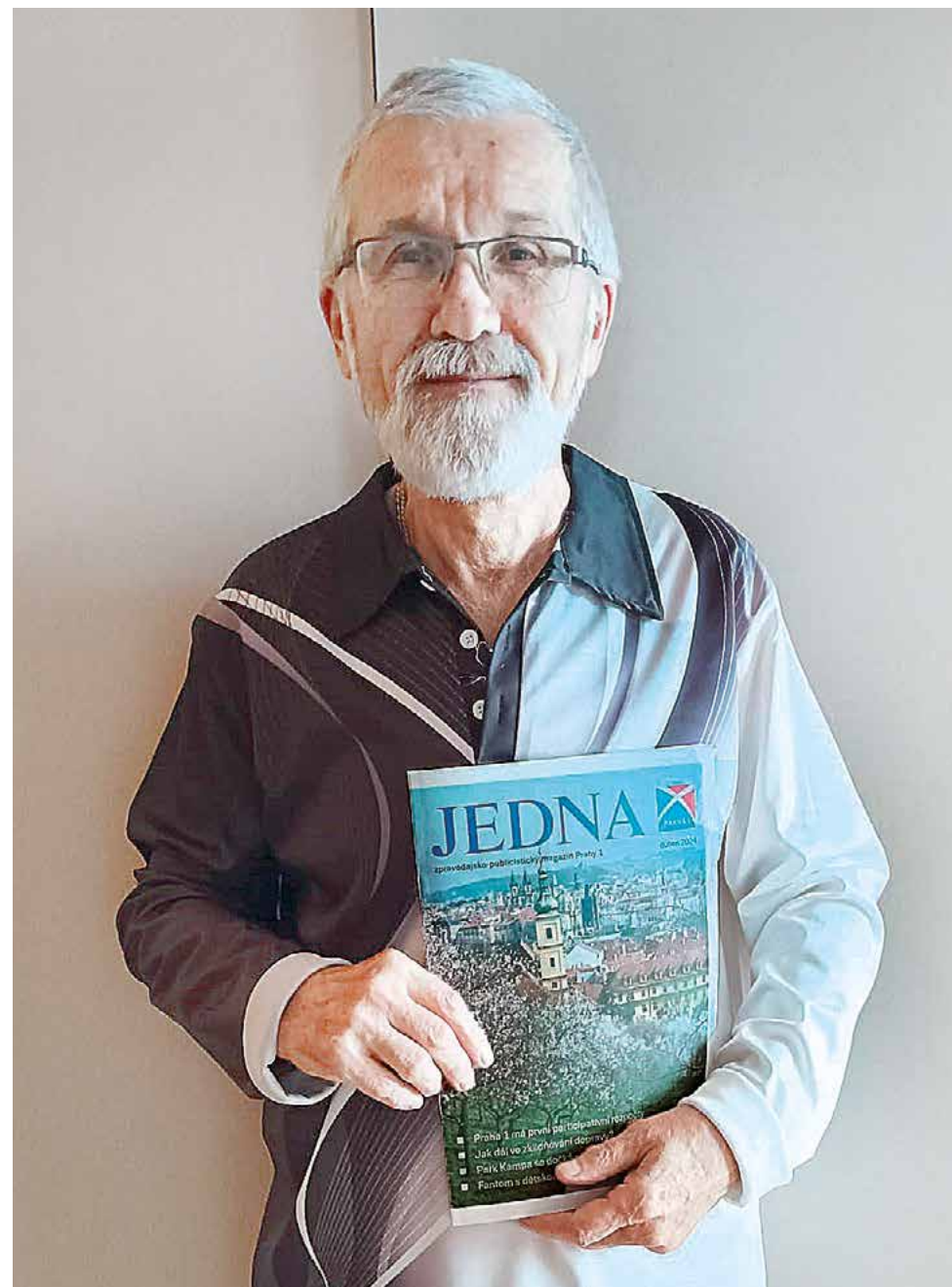
Jak dlouho vám trvá, než křížovku vymyslíte?

To je různé, od pár hodin po několik dní. Záleží na typu a velikosti křížovky, na tajence, rozmístění rozdělovacích znaků, pro koho je určená. Po autorství je nutná kontrola. Když odhalím chybu, většinou musím vytvořit úplně novou křížovku. Chci třeba vyměnit jedno písmenko. To je ovšem nedílnou součástí slova, které se křížuje s dalšími – a prostá záměna jednoho písmenka či slova se bleskem rozleze po obrazci jak pavučina. Křížovka mění svůj plošný formát a doprovázená pepnými výrazy míří v podobě zmačkané kuličky do koše. A jde se na to znovu a jinak, vícenásobné opakování tvorby není výjimkou. Nakonec se křížovka překreslí do požadovaného formátu včetně legendy.

Kolik jste jich už vytvořil?

Celkově několik tisíc křížovek. Stovky z nich prošly periodickým tiskem, mnoho jich bylo určeno pro řadu soutěží, které s rodinou organizujeme: Festival šachu a her Czech Open Pardubice, křížovkářské víkendy v OC Grand, dětské dny, pálení čarodějnic, firemní akce... Mám upřímnou radost, že se moje křížovky luštily na mnoha místech, jako pardubické koupaliště i pivovar, vysokomýtské letiště, krňovický skanzen, bruntálské hřiště, hokejová aréna, domovy dětí i seniorů, školy, na soukromých akcích, narozeninách a dokonce i na svatbách. A nepřeháním, že se luštilo vsedě, vkleče, vestoje, na stolech, židlích, na schodišti, přes sklíčko z baterky coby lupou, s rukama v sádře...

Pro šachové turnaje jsem šestnáct let vytvářel osmisměrky pro cizince složené pouze ze jmen šachistů, které u mne řešilo přes osm tisíc lidí z téměř padesáti států celého světa včetně šachových velmistrů a mezinárodních rozhodčích. To v podobném rozsahu zatím ještě nikdo jiný nedokázal a když třeba devět Arabek z Kataru v hidžábech a burkách řešilo moji osmisměrku obkročmo na hokejovém mantinelu, byl to zajímavý zážitek.

Spousta křížovek také skončila v šuplíku, když si je někdo objednal a pak nezaplatil, nevydal a jinde se nedaly použít.

Máte asi rád hru se slovy a český jazyk. Kde vůbec stále nacházíte nová slova do křížovek? Japonskou lovkyni perel na tři budou mnozí znát, s tím ale tvůrce asi nevystačí...

Ano, češtinu miluji. Pořád se učím a snad i trošku umím náš krásný jazyk, rád si hraji s písmenky a se slovy, každá gramatická chyba v periodikách mě doslova praští do očí. Slova do křížovek buď znám, nebo je najdu ve své bohaté odborné literatuře. Knih, které používám pro autorství nebo luštění křížovek, mám několik set. Internet málokdy, ve všech databázích je moc chyb – při použití takového výrazu se křížovka ihned stane vadnou, nepoužitelnou.

Co musí umět člověk, který chce dělat křížovky? A jaké má mít vlastnosti?

Křížovky luští celá paleta řešitelů a řešitelky, ale ani akademický titul z nás nedělá dobré křížovkáře. Až vyřešíme problém, jak luštit nepromokavé křížovky, jistě to naučíme i delfíny. Člověk, který chce luštit na vyšší úrovni a účastnit se soutěží, musí mít výbornou slovní zásobu. Musí hodně číst a jak je to jen trošku možné, luštit a luštit všechny typy křížovek. A kdo chce tvořit křížovky, musí být vynikající v luštění, znát zásady tvorby, mít množství specializované literatury, být přesný, pečlivý a mít doma odpovídající zázemí a klid pro tvorbu.

Existuje nějaká etika křížovkářů? Někaká „pravidla“, co se nedělá?

Klasický sepsaný etický kodex křížovkáře nemáme. Řada kritérií je však obsažena v náročných Směrnících pro tvorbu křížovek, vydaných Českým svazem hádankářů a křížovkářů ČSHAK, kde jsem členem od roku 1969. V kostce se dá říct, že směrnice obsahují 82 paragrafů, které přesně specifikují, co je a není křížovka, co musí a nesmí křížovka obsahovat. Nejzákladnějším křížovkářským zákonem je, že každý autor či autorka ručí za originalitu své práce. Možná až kacířsky tvrdím, že s opsanou vysokoškolskou prací se člověk klidně může stát i ministrem, ale obdobný plagiát křížovky u nás nemá šanci projít sítí našich konzultantů a předluštitelů do žádné soutěže.

Křížovku už teď umí připravit umělá inteligence (AI). Co si o tom myslíte?

Již desítky let vychází množství časopisů s „umělými“ křížovkami, které byly vytvořeny pomocí počítačových programů. Taková křížovka ale nemá duši, což je moje

dlouholeté krédo. Za vším hledej peníze. Počítačová křížovka je levná a vydavatelstvím nevdá, že jde často o nekvalitní až vadné křížovky, s dokola se opakujícími výrazy, nudné na jedno brdo. Program použije jen výrazy, které do něj dostal člověk, žádné jiné nezná. I přes různé pokročilejší snahy neexistuje žádná databáze, ve které by byly všechny encyklopedie a slovníky, schválené ČSHAK, nehledě na to, že databáze jsou plné chyb. Autoři a autorky křížovek jsou nesrovnatelně kreativnější než počítač; co v křížovkách dokázali a ještě dokážou vymyslet lidé jen svým mozkiem, možná nikdy ani vyšší dívčí AI nezvládne. Jinak jsem ještě nikdy neviděl kvalitní křížovku stvořenou AI, tedy pravou křížovku s úplným křížováním, ne jen kris-krosové paskvily.

Jste také dvojnásobný mistr republiky v luštění křížovek. Jak těžké je obstat v konkurenci ostatních?

Stačí k tomu tři věci – hodně vědět, neudělat chybu a být nejrychlejší. Při luštitelských přeborech sedí každý sám

u stolu či máme přepážky, abychom nešilhali jinam. Řeší se křížovky zvané dokreslovky (bez předem známého obrazce), dostaneme jen text a prázdný čtverečkovaný papír. Nikdy dopředu neznáme tvar křížovky, délky slov, jak a kde jsou skryté tajenky, nejsou povoleny žádné pomůcky. Porota měří čas, zapisuje pořadí, minimálně dva lidé po sobě detailně kontrolují řešení proti originálu. Boduje se ztrátovými body jeden bod za prázdné či špatně vyplněné políčko, chybějící nebo přebývajícím rozdělovacím znakem, nenačtenou tajenkou. Má-li být v křížovce dlouhé „Á“, za krátké je jeden ztracený bod. Totéž za záměnu I/Y. Při rovnosti ztrátových bodů je pomocným kritériem čas, tedy rychlost odevzdání. Přestože je to „jen“ koníček a duševní sport, soutěžní luštění je náročné i fyzicky, po odevzdání řešení si připadám jak po složení vagónu uhlí. ■

Text: Michaela Šulcová
Foto: Ilona Zvolánková

Nové české knihy

Lucia Kajánková, Markéta Smolíková Kubátová Nezkreslená věda 2

(Academia)

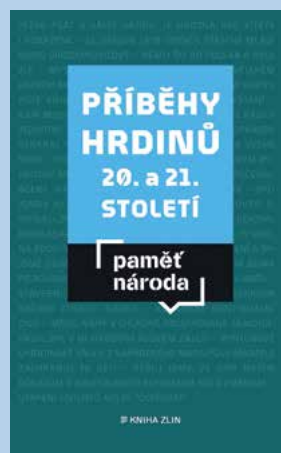

Jak je to vlastně s klimatickou změnou? Jsou opravdu elektromobily nejlepším řešením, jak snížit emise? Co můžeme nazvat nejvýkonnějším superpočítačem na světě? Jakými pravidly se řídí naše společnost a čemu vděčíme za to, že dnes žijeme v demokracii? Na po-

dobné zásadní a aktuální otázky odpovídá druhý díl Nezkreslené vědy. Zábavně, srozumitelně, ale protože za ním stojí na slovo vzaté odbornice, tak také poučeně a nezkresleně. Vrhňte se do čtení a brzy zjistíte, že věda není žádná nuda!

Mikuláš Kroupa a kol. Příběhy hrdinů 20. a 21. století

(Kniha Zlín)

Kde končí historie a kde začíná současnost? Nejnovější kniha vycházející z projektu Paměť národa přináší nejen pestrou mozaiku příběhů mapujících vše, co lidé ve dvacátém století prožili: války, nacistickou a sovětskou okupaci, komunistické lágry, monstrprocesy, vzdor proti totalitě, ale tentokrát i pohnuté a vpravdě žhavé osudy hrdinů a hrdinek století jednadvacátého. Vždyť

společnost Post Bellum neúnavně mapuje nejen historii, ale i příběhy bezpráví z celého světa, mimo jiné hrdinství lidí z Ukrajiny, Běloruska či Kubu.

Daniela Šafránková Za čarou

(Argo)

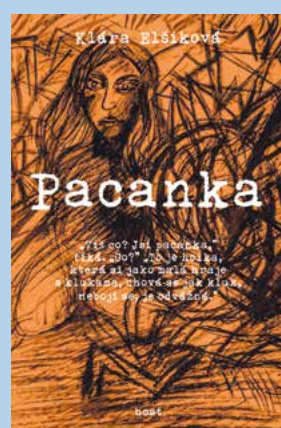

Miloš žije v šumavské vesnici kousek od hranic s Německou spolkovou republikou – a jsou osmdesátá léta dvacátého století. Každý se snaží protloukat, jak se dá, většinou pod heslem „kdo nekrade, okrádá rodinu“. Miloš je ovšem jiný než většina jeho sousedů a kamarádů, kteří večer co večer v hospodě cucají své pivo a opakují stále stejné fóry. Miloš

je dobrák, a kdyby nebyl i kus mužského, posmívali by se mu do očí. A pak jedné bouřlivé noci v lese u domu zvaného Pazderna uklouzne po blátě a sjeďe jako Alenka králičí norou do jiného světa. Není ale ani v kraji divů, ani za zrcadlem, nýbrž... za čarou.

Klára Elšíková Pacanka

(Host)

Jak se konečně zbavit syndromu hodné holčičky? Je jí právě třicet a ve vztahu ani ve stávajícím životě ji to nebaví. Chce žít svobodně, v souladu se svými pocity a sexualitou. Naplněný život a svobodu se snaží najít v Nizozemsku, doma v Česku, ve Francii, na Ukrajině a nakonec v Řecku. Hledá dobrodružství, setkává se s obyčejnými i neobyčejnými lidmi a doufá, že tam někde se konečně bude

cítit šťastná. Jejím největším objevem je vnitřní svět. Postupně nahlíží společného jmenovatele svého chování – destrukci, pomocí které se snaží narušit své naučené vzorce. Cesta ven ale zdaleka není jednoduchá a přímá. ■

Cena Olgy Havlové slaví třicáté výročí

Před třiceti lety přišla Olga Havlová s nápadem, že je třeba upozorňovat na život lidí se zdravotním handicapem a ocenit ty, kteří jemu navzdory nabízejí pomocnou ruku potřebným. Její stále živý odkaz naplňuje organizace, kterou založila – Výbor dobré vůle – Nadace Olgy Havlové.

„Každý rok vyzývá naše nadace veřejnost, aby nominovala kandidáty a kandidátky na cenu, a pokaždé zjišťujeme, kolik obě-

tavých a laskavých lidí je mezi námi,“ říká ředitelka nadace Monika Granja a doplňuje: „I když se tito lidé potýkají s odlišnými zdravotními handicapem, spojuje je silná vůle a motivace přetavit svoji osobní zkušenost v pomoc ostatním potřebným, a tím jim ulehčit nesnadný život“.

Cenu Olgy Havlové v její třicetileté historii obdrželi ženy a muži různého povolání a věku, každý z nich aktivní v jiné oblasti. Všichni dosavadní nositelé a nositelky ceny pomohli stvořit lepší svět pro ty, kteří si sami pomoci nemohou. První laureátka Jana Hrdá jako jediná převzala ocenění z rukou samotné Olgy Havlové. I přes úplné ochrnutí po úrazu společně s přáteli založila Pražskou organizaci vozíčkářů a zasadila se o rozvoj osobní asistence v České republice.

Cena Olgy Havlové je povzbuzením všem nominovaným a oceněným (ne

První laureátka ceny Jana Hrdá s Olgou Havlovou

nadarmo nese plastika Olbrama Zoubka určená pro její laureáty a laureátky název Povzbuzení), ale také všem, kdo překonávají překážky ve svém životě. Však i jeden z oceněných JUDr. Jan Hutař v roce 2008 řekl, že Cena Olgy Havlové znamená něco jako pro vědce Nobelova cena. ■

Text: (red)

Foto: Ondřej Němec

Národní galerie Praha představuje evropské mistry grafiky manýrismu

V květnu byla zahájena mimořádná výstava Od Michelangela po Callota / Umění grafiky manýrismu. Návštěvníkům a návštěvnicím nabízí více než dvě stovky děl, grafiku, kresbu, malbu a umělecké řemeslo. Výstava je připravena ve spolupráci s francouzským Muzeem Louvre, bude otevřena ve Valdštejnské jízdárně od 17. května do 11. srpna 2024.

Jedná se o ojedinělý výstavní projekt, některá z děl nebyla ještě nikdy veřejně vystavena. K vidění jsou práce ze

všech tehdejších hlavních uměleckých center: Itálie, Nizozemí, Německo, Čech i Francie. „České publikum poměrně dobře zná umění na dvoře Rudolfa II., ale výstavní projekt zaměřený na grafiku v takových souvislostech se ještě nekonal ani jinde v Evropě,“ říká Alena Volrábová, kurátorka výstavy a ředitelka Sbírkový grafiky a kresby NGP.

Manýrismus se zrodil v Itálii z výtvarného jazyka vrcholné renesance a záhy se stal stylem mezinárodním. Vyznačuje se rafinovanou elegancí, bohatou fantazií a zálibou v symbolech a skrytých významech. Grafika coby moderní informační médium sehrála v jeho rychlém rozšíření mimořádnou roli.

Přijďte se podívat do Valdštejnské jízdárny, Valdštejnská 3, Praha 1 – Malá Strana. ■

Text: (red)

Foto: Archiv NGP

Středisko sociálních služeb pro vás v červnu připravuje tyto jednorázové akce:

■ Trénování paměti s Mílou Kahounovou

5. 6. ve 14:00 hodin v DPS Pštrossova
12. 6. ve 14:00 hodin v DPS U Zlaté studně
19. 6. ve 14:00 hodin v BDPS Benediktská
26. 6. ve 14:00 hodin v DPS Týnská

■ Povídejme si spolu – setkání s dětmi z mateřské školy

7. 6. v 10:00 hodin v BDPS Benediktská
13. 6. v 10:00 hodin v DPS Pštrossova
Přijďte a pobavte se s nejmenšími.

■ Vycházka: Malostranské zahrady – Z Vojanových sadů do Vrtbovské zahrady

KDY: 11. 6. ve 14:00 hodin

KDE: dozvíte se při registraci
PŘIHLÁŠKY: od 4. 6.

Vycházka z cyklu Tematické vycházky s Martinem. Informaci o případném vstupném podáme při registraci.

■ Kde se pivo vaří...

KDY: 19. 6. a 26. 6. v 10:00 hodin
KDE: info při registraci
PŘIHLÁŠKY: od 17. 6.
do naplnění kapacity
Exkurze na loď jménem Pivovar – prohlídka unikátní lodi a varny piva spojená s malou ochutnávkou.

■ Komorní koncert

KDY: 20. 6. ve 14:00 hodin
KDE: klub seniorů Tomáš
PŘIHLÁŠKY: od 17. 6.

Další koncert cyklu Fórum mladých hraje seniorům.

PŘEJEME VŠEM KRÁSNÉ LÉTO A TĚŠÍME SE NA SETKÁNÍ V ZÁŘÍ.

Pro podrobnosti sledujte nástěnky v klubech seniorů *seniorek, domech s pečovatelskou službou a v pasáži a infocentru ÚMČ Vodičkova 18 nebo webové stránky www.socialnisluzby-praha1.cz, kde najdete i praktický kalendář akcí či se tu můžete přihlásit k odběru novinek e-mailem.

Přihlašování na akce a další informace:
Tereza Nosková, 607 048 183
a Karolína Schwarzová, 725 397 934.

Středisko sociálních služeb nabízí tísňovou péči

Středisko sociálních služeb, jehož zřizovatelem je městská část Praha 1, poskytuje všem zájemcům a zájemkyním z řad seniorů a seniorek či osob se zdravotním postižením neocenitelnou službu: tísňovou péči.

Tísňová péče pomáhá v situacích, kdy si neumíte nebo nemůžete sami pomoci. A takových momentů může doma nastat celá řada. Patří sem pády na zem, zhoršení zdravotního stavu, havárie a další krizové události. Pomoci může systém tísňové péče, kdy vám do bytu nainstalují malé elektronické zařízení. Zároveň dostanete tlačítko, které budete mít doma stále při sobě. V případě potřeby tlačítko stisknete, čímž zavoláte přímo na dispečink tísňové péče. Z dispečinku provozovaného čtyřadvacet hodin denně vám vzápětí zavolají (telefonem s možností

hlasitého dohovoru přes elektronické zařízení instalované v bytě), zjistí, co se stalo a zajistí odpovídající pomoc.

Připojení k systému tísňové péče umožňuje

- nepřetržitě (čtyřadvacet hodin denně) spojení s dispečinkem (s výjimkou poruchy dodávky elektrické energie, výpadku telefonu a poruchy PC)
- poskytnutí nebo zprostředkování neodkladné pomoci v krizové situaci, zejména při zhoršení zdravotního stavu, náhlé nevolnosti, havárii v bytě, napadení a v jiných neočekávaných vzniklých situacích; po dohodě s klienty informování ošetřujícího lékaře či lékařky, pečovatelské služby, rodiny, sousedstva nebo známých; sjednání kontaktů na instalatéry, elektrikáře, zámečníky nebo jiné řemeslníky v případě havárie v bytě
- sociálně terapeutické činnosti – na základě konzultace s klientem* klientkou, ošetřujícím lékařem* lékařkou a pracovníky* pracovníkyněmi odboru sociálních věcí a zdravotnictví ÚMČ Praha 1 zprostředkování kontaktů na specializované útvary sociální a zdravotnické péče

- sociální poradenství – poskytování základního sociálního poradenství o možnostech řešení nepříznivé životní situace, doporučení a zprostředkování kontaktů na specializované útvary sociální péče
- zprostředkování kontaktů se společenským prostředím – pracovníci* pracovníce dispečinku doporučují na základě zájmů klienta* klientky kontakty na společenské organizace pro seniory* seniorky a zdravotně postižené
- pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí, pomoc při komunikaci vedoucí k uplatňování práv a oprávněných zájmů

Zavedení tísňové péče včetně instalace zařízení v bytě je zdarma, klient* klientka hradí měsíční poplatek v maximální výši 250 korun.

Více informací najdete na internetových stránkách www.socialnisluzby-praha1.cz nebo u vedoucí tísňové péče **MUDr. Jany Trkové**, trkova@socialnisluzby1.cz, tel.: 724 021 778 nebo u koordinátorky pečovatelské služby **Ing. Marty Koucké**, koucka@socialnisluzby1.cz, tel.: 724 021 784. ■

Červencové seniorské výlety 2024

- Čtvrtek 4. 7. 2024, 7:30
Uherčice (zámek) a údolí Dyje (Vratěnín)
Na tento výlet se přihlašuje od 6. června.

Srpnové seniorské výlety 2024

- Čtvrtek 8. srpna 2024, 7:30
Loreta Starý Hrozňatov (poutní místo) a Cheb
Na tento výlet se přihlašuje od 4. července.

Odjezd autobusu od Rudolfiny v ulici 17. listopadu. Výlety jsou organizovány zdarma a pouze pro obyvatelstvo seniorského věku s trvalým bydlištěm na Praze 1 (zahrnuje dopravu, návštěvu objektů, oběd, služby průvodce a koordinátora výletu).

Způsob přihlašování. Pouze osobně přes podatelnu ÚMČ Praha 1, Vodičkova 18. Odhlašování stejným způsobem, popř. telefonicky: 221 097 280, 221 097 300. Pro velký zájem o seniorské výlety sdělujeme, že se účastník či účastnice může přihlásit pouze na jeden výlet v daném měsíci a upřednostnění budou ti, kteří se nezúčastnili minimálně tří posledních výletů.

Den před odjezdem výletu je možné zavolat Mgr. Karla Ulma a zeptat se, zdali se neuvolnilo místo.

V případě naplnění kapacity výletu bude sdělen stav. V případě změny budou všichni zúčastnění řádně a včas informováni telefonicky. Tímto také žádáme uvést vždy telefonní kontakt, nejlépe mobilní telefon.

Karel Ulm, koordinátor výletů, tel.: 777 161 539

MEZIGENERAČNÍ BYDLENÍ

Projekt mezigeneračního bydlení studentů a seniorů, resp. osob se zdravotním postižením – obyvatel Prahy 1

Hlavní přínosy mezigeneračního bydlení:

STUDENT starší 18 let poskytuje seniorovi společnost, aby se necítil osamělý a získal povědomí, jak žije dnešní mladá generace.

VĚK NAD
18
LET

SENIOR zase může studentovi nabídnout své životní zkušenosti a jistý nadhled. Umožní mu pochopit specifické potřeby člověka ve stáří.

Nájemní smlouvy mohou uzavřít studenti prezenční formy vysokoškolského studia nebo prezenční formy vyššího odborného studia v hlavním městě. Nejedná se o byty seniorů, nýbrž o byty zvláštního určení. Nájemné bude značně zvýhodněné.

PŘIHLÁŠKY PODÁVEJTE DO KONCE ČERVNA

V případě zájmu kontaktujte ředitelku Střediska sociálních služeb **Mgr. Helenu Čelšovou**

724 952 701

celisova@socialnisluzby1.cz

Foto: Jaroslav Tatek

Soutěž o knihu: Znáte Prahu 1?

Milí čtenáři a čtenářky, i tentokrát jsme pro vás připravili pravidelnou soutěž. Víte, co je na fotografií?

Správné odpovědi můžete posílat do **15. 6.** na redakce@praha1.cz. Výherce se už teď může těšit na knihu.

Správná odpověď z minulého čísla: Na fotografii byla kaplička, která se nachází v zahradě Nemocnice Milosrdných sester svatého Karla Boromejského na Malé Straně. Výhercem je pan **Václav Bezouška**.

V Informačním centru radnice v ulici Vodičkova 18 na něj čeká kniha Amsterodamské vigilie, kterou napsala Lenka Horňáková Civade a vydalo Argo. Gratulujeme! ■

PORADNA Nemocnice Na Františku

Divertikulární nemoc tlustého střeva

Tato nemoc představuje typické civilizační onemocnění. Jedná se o postupné vytváření výčlipků (divertikulů) na tlustém střevě. První výčlipky se mohou objevit již kolem třicátého roku a postupně přibývat. Odhaduje se, že v populaci nad pětasedmdesát let má tyto výčlipky každý druhý Evropan. Přestože mnozí postižení nepocítují žádné příznaky, nemoc může propuknout v akutní zánět některého z divertikulů a projevit se náhlými bolestmi břicha a dalšími komplikacemi.

Faktorů, které mají na vznik nemoci vliv, je samozřejmě více, ale západní styl stravování se sníženým obsahem vlákniny a rostlinné potravy, pití alkoholu, kouření, nadváha, sedavý

způsob života, sklon k zácpě – to vše způsobuje zvýšení tlaku v tlustém střevě a poruchu střevní peristaltiky.

Léčba divertikulární nemoci se liší v závislosti na závažnosti a stadiu onemocnění. Konzervativní léčba je v rukách gastroenterologů. Zpravidla se uplatňují dietní a režimová opatření, v případě akutních zánětů se podávají antibiotika nebo infuze, k podpoře hojení střevní sliznice a potlačení patogenních bakterií se využívají probiotika a střevní chemoterapeutika.

Pokud se záněty opakovaně vrací a způsobují problémy, vstupuje do procesu léčby chirurgický zákrok. „Nejdříve provedeme potřebná diagnostická vyšetření, včetně speciálního CT a laboratorních rozborů. Pokud vše nasvěd-

čuje tomu, že nemocným pomůžeme, doporučíme jim plánovaný laparoskopický chirurgický zákrok,“ vysvětluje MUDr. Robert Ston, primář chirurgie v Nemocnici Na Františku. Tato metoda je miniinvazivní, což znamená menší zátěž a minimální riziko komplikací. „To je výhoda oproti klasické operaci otevřeným řezem, která se často provádí u akutních zánětů a může znamenat vytvoření dočasněho umělého vývodu střeva, takzvané stomie. I když je pravda, že ve většině případů lze stomii po určité době opět zrušit,“ dodává MUDr. Ston. ■

Text: Lucie Krausová,
tisková mluvčí
Nemocnice Na Františku

Tanečně společně: Centrum Tance ukáže to nejlepší v Divadle Rokoko

Fandíte tanci a baví vás pestrost tanečních stylů? Tak si přijďte v neděli 16. června užít krásný divácký zážitek.

Účastníci a účastnice kurzů Centra Tance už týdny trénují, aby se mohli postavit na divadelní prkna a předvést publiku rozmanitou taneční paletu. Taneční představení proběhnou dvě a v každém můžete tleskat jiným účinkujícím.

První představení začne v 16:30 a druhé v 19:00. Prosíme diváky a diváčky, aby věnovali pozornost tomu, na jaký čas si kupují vstupenku.

Těšit se můžete na začátečníky i pokročilé, na ženy i muže, na juniory, dospělé i seniory. Každému z nich srdce bije v jiném tanečním rytmu, takže od exotického orientálního tance se

přesuneme k španělskému flamencu, pak k indicko-americkému bollywoodu a odtud do Koreje, která obohatila svět o k-pop. Klasický balet se bude střídát s pouličním street dance a akrobacie na kruhu s latinskoamerickými tanci. Hodně emocí určitě vzbudí výrazový tanec (o flirt dance nemluvě).

Všichni vystupující i lidé z řad obecnosti si prostě najdou to své, a přesně tak to máme rádi. A kdo ví, třeba se k nám někteří z vás přidají a příští rok budeme tleskat na divadelních prknech i vám.

Vstupenky je možné zakoupit na www.tanecnespolecne.cz, kde najdete i program jednotlivých představení. Pro všechny seniory a seniorky z Prahy 1 (nad pětasedesát let) máme navíc speciální slevu 100 korun. Stačí si o ni napsat na info@tanecnespolecne.cz. ■

MILAN JIRÁK
29. 5. - 28. 6. 2024
Štěpánská 47, Praha 1

GALERIE+ PRAHA

Nadace Olgy Havlové poskytne zázemí dobročinnému obchodu Cesty domů

Ředitelka VDV – Nadace Olgy Havlové Monika Granja, ředitelka Cesty domů Ruth Šormová a vedoucí Dobročinných obchodů Cesta domů Ondřej Tesař

Nové podoby nabyly dlouholetá spolupráce Výboru dobré vůle – Nadace Olgy Havlové s neziskovou organizací Cesta domů. V objektu v Žitné ulici v Praze 1, který náleží nadaci, otevře Cesta domů v pořadí již třetí dobročinný obchod.

Otevření obchůdku se chystá na srpen. Cílem tohoto společného počínu je zvýšení povědomí o problematice paliativní péče a podpora činnosti Cesty domů, která poskytuje služby umírajícím lidem a jejich blízkým. ■

Suverénní řád maltézských rytířů
Společnost pro duchovní hudbu
si vás dovolují pozvat na

KONCERT DUCHOVNÍ HUDBY

V ZAHRADĚ VELKOPŘEVORSKÉHO PALÁCE

(v případě nepříznivého počasí v kostele Panny Marie pod Řetězem)
Praha 1 – Malá Strana, Lázeňská ul.

v pondělí 10. června 2024 v 18:00 hodin
VARHANNÍ NEŠPORY MALTÉZSKÝCH RYTÍŘŮ
probíhá za podpory městské části Praha 1

Účinkuje:

Dechový oktet Pražské konzervatoře Oktokotátka
Dechové soubory a Collegium Instrumentale Gymnázia a hudební školy hl.m. Prahy
Dirigují Pavel Týlšar a Michal Reiser

PROGRAM:

T. Susato, L. Viadana, G. Gervaise, J. Downland, J.S. Bach, H. Biebel, W.A. Mozart, A. Dvořák

(vstup volný)

DĚTSKÝ PĚVECKÝ SBOR
ROLNIČKA Praha
umělecký vedoucí KAREL VIRGLER

Vás srdečně zve na
**85. koncert cyklu
Rolnička zpívá
pro své přátele
a pro radost**

neděle 16. června 2024
v 11:00 hodin

**Dvořákova síň
Rudolfina**
Náměstí J. Palacha, Praha 1

Vystoupí všechna oddělení
Sborového studia Rolnička Praha
Vstupenky před koncertem.

Koncert se koná s finanční podporou Hl. m. Prahy a MČ Praha 1.

www.rolnicka-praha.cz

ESTER PARASKOVÁ SUCK

Datum vernisáže: 4. 7. 2024 od 18:00 hod.
Výstava potrvá: od 8. 7. 2024 do 26. 7. 2024
Místo: Galerie 1, Štěpánská 47, Praha 1
Otevírací doba: PO–PÁ: 10:00–12:00 | 13:00–18:00,
SO, NE A SVÁTKY ZAVŘENO

Tvorba Paraskové na první pohled zaujme svým nekonvenčním, stále se vyvíjejícím a dynamickým stylem expresivní malby. Reflexe posledních pěti let její tvorby zahrnuje celou škálu různých způsobů a technik jako kresba, sklon k olejomalbě, hmota a váha, lehkost či záměrná nedbalost v přesnosti. Její tvorba se doslova krúček po krúčku proměňuje a je vidět, jak důležitá je pro její další vývoj raná kreslířská zkušenost, kterou často přetváří do rozměrných pláten. Po delší kontemplaci Parasková přichází s novým souborem prací připravených na míru jedinečným prostorům Galerie 1.

Kurátor: Michal Štochl

Tajenka z minulého čísla: TÝM OBJEVITELŮ

Ze správných došlých odpovědí jsme vylosovali paní Hanu Bartákovou.

V Informačním centru radnice v ulici Vodičkova 18 na ni čeká kniha

Výstava chameleonů, kterou napsal Filip Mikuš a vydalo Argo.

Blahopřejeme!

Nová tajenka

Jestli mu ovšem odpustila _____ (viz TAJENKU), když zjistila, že se déle než čtvrt roku toulal po Uhrách s párem harfenistek, je otázkou.

I tentokrát pošlete vylouštěnou tajenku na redakce@praha1.cz, a to do 15. 6.

AUTOR JIRKA KŘÍŽOVKA ZVOLÁNEK	VLAJKA	KASTRO- VANÍ MUŽI	ZNAČKA SAMARIA		OBYVATEL ČÁSTI BRITÁNIE	LOTYŠSKÝ ŠACHOVÝ VELMISTR	ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ	TAJENKA	OŽEHNOU	SPZ ROKYCAN		ARMÁDA SLOVENSKÉ REPUBLIKY	VOLNOST	NÁS BYVALÝ HOKEJOVÝ OBRÁNCE	HUSARSKÝ KABÁT
JEZEVCÍK				PEVNÁ ČÁST MOTORU							JMÉNO PSÍ FENKY				
ZÁKLAD GROGU				PAPOUŠEK SOVÍ NÁŠ HERECE (JOSEF)							JAS INICIÁLY DIRIGENTA ANČERLA				
STARŠÍ VZTAŽNÉ ZÁJMENO			ZAL FINANČNÍ MACHINACE				KACHNÍ CITOSLOVCE MÉNA V USA			NÁČRTEK ÚZEMNÍHO OBVODU SPZ KLATOV					
RAŠIT					JEDEN Z ROZMĚRŮ ANTIKON- CEPČNÍ POMŮCKA							HLÍNA NA KORENECH ROSTLIN BEZ BOT			
OKOLÍČ- NATÁ ROSTLINA					SPOJOVAT POJIDLEM ZLOST						FRAN- COUZSKÝ SPISOVATEL (ÉMILE) VÝŘI				
BOHATÝ (ANGLICKÝ)				VOJENSKÝ ROZKA- ZOVAT ZNAČKA OSMIA						BAREL ÚKRYT LESNÍ ZVĚŘE			DĚRAVÁ KUCHYNSKÁ POTŘEBA	NÁRODY (ODBORNÉ)	
POMŮCKA: KROKI; OŠAK; PESAR; RICH; ŠREKA	DRAVÝ PTÁK	ROZMĚRY (NĚČEHO) LESNÍ ŠKOLKA						NOTOVÝ ZÁZNAM HUDBY ETNIKUM							
STŘEDNÍ OPRAVA			OBNOVENÁ JMÉNO SKLADATELE CHAČA- TURJANA										LATINSKÁ SPOJKA TVÁŘE		
TEN IONEN				NÁZEV ZNAČKY POLOMĚRU ZNAČKA ŽEHLÍČEK			VYSOKÉ TEPLOTY MUŽ					LÉČEBNA DLOUHO- DOBĚ NEMOCNÝCH POLOOPICE			
MATERIÁL NA ZÁTKY						BRKA SPZ RIMAVSKÉ SOBOTY					SLADKO- VODNÍ RYBY MATEŘSKÁ ŠKOLKA				
OBĎE- LÁVAT PŮDU					JITRO					KOCOUREK					
JIHO- AMERICKÝ BEZHRYBÝ VELBLOUD					MOŽNÁ					PŘÍKOP (NÁREČNÉ)					

Vítání občánků...

Uveřejňujeme další fotografie dětí, které byly slavnostně uvedeny do života. I my přejeme našim nejmladším obyvatelům a jejich rodičům hodně štěstí!

Bradáčová Monika

Dudařová Ráchel

Horáček Denis

Chamrad Eda

Lustyk Antonín

Van Der Veer Maxine Michelle

Pokud máte zájem své dítě slavnostně uvést mezi občany naší městské části, pošlete nám svoji přihlášku emailem na adresu radka.jirikova@praha1.cz nebo poštou na Odbor kultury, sportu a zahraničních vztahů, Vodičkova 681/18, 115 68, Praha 1, k rukám Radky Jiříkové. Do hlavičky e-mailu nebo na obálku uveďte heslo

Vítání občánků. Dále nám napište jméno dítěte, datum narození, adresu trvalého bydliště v Praze 1 (popř. také korespondenční adresu, pokud je jiná než adresa trvalého bydliště) a kontakt na vás. Na základě této přihlášky budete postupně zváni na konkrétní obřad. Prosíme o strpení, když pozvánku dostanete za delší dobu. ■

**ROK DOBROVOLNICTVÍ
2024**

DEN
VZÁJEMNÉ
POMOCI

Veletrh neziskových organizací

10. června 2024
od 10 hodin

Palác Žofín

NA CO SE TĚŠIT?

Tisková konference
Tržště dobrovolnických projektů
Catering Potravinové banky

Zookoutek, dětský vláček,
kreativní workshopy

PROGRAM PRO DĚTI

Divadlo 3000 otáček, Trhni si smyčcem,
Kapela lidí bez domova, Nadační fond Melodio

KULTURNÍ PROGRAM

BEZPLATNÝ A BEZBARIÉROVÝ VSTUP

SRDEČNĚ ZVEME VŠECHNY OBČANY A SPOLKY PRAHY 1

TĚŠÍME SE NA VÁS

POŘÁDÁ PRAHA 1 POD ZÁŠTITOU IVANY ANTALOVÉ, RADNÍ PRAHY 1 PRO SOCIÁLNÍ VĚCI A BEZBARIÉROVOST

PRAHA 1 A MALOSTRANSKÁ BESEDA UVÁDĚJÍ:

Z CYKLU POHODOVÉ MELODIE PRO STARŠÍ A POKROČILÉ

STEAMBOAT STOMPERS

16.6. 2024 | 15.00 | MALOSTRANSKÁ BESEDA

VSTUPENKY PRO SENIORY Z PRAHY 1 ZDARMA K DISPOZICI OD 31.5.2024
V INFORMAČNÍM CENTRU VODIČKOVA 18
BLIŽŠÍ INFO NA WWW.PRAHA1.CZ

Červnové dny pěstounství v Praze 1

12. 6. 2024

Den otevřených dveří ÚMČ Praha 1
8–18 hodin

Informace pro zájemce o NRP

Vodičkova 18, Praha 1 – 3. patro, kancelář č. 305.

Program

dnypestounstvi.praha.eu

Shut up and swim!

Příměstský tábor pro děti 5–15 let 2024!

★ Místo

Sportcentrum Ymca
Na Poříčí 12, Praha 1

★ Celý bazén pro kurz (3 plavecké dráhy)

Děti jsou ve vodě více než 12h / kemp
Metodika výuky zábavnou formou

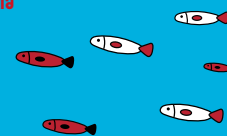
★ Harmonogram

8.40–8.55h předání dětí
9–10.30h bazén
11–12.30h oběd
13–14h bazén
14.30–16h tělocvična
16.00–16.15h předání dětí

★ Termíny a cena

15.7.–19.7.
22.7.–26.7.
29.7.–2.8.
5.8.–9.8.
12.8.–16.8.

Cena za kurz: 5.690 Kč

PLAVU SI
ANI NEVÍM
JAK

★ Přihlášky info@trenerplavanipraha.cz www.trenerplavanipraha.cz